Στήν ὑπόθεση 737/79,

DINO BATTAGLIA, ὑπάλληλος τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν ΕΚ στό Κοινό Κέντρο Ἐρευνῶν τῆς Ispra, Varese (Ἰταλία), ἐπικουρούμενος καί ἐκπροσωπούμενος ἀπό τόν Marcel Slusny, δικηγόρο Βρυξελλῶν, μέ ἀντίκλητο στό Λουξεμβοῦργο τόν Victor Biel, δικηγόρο, 18a, rue des Glacis,

προσφεύγων,

κατά

ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ, ἐκπροσωπουμένης ἀπό τόν νομικό της σύμβουλο, Joseph Griesmar, ἐπικουρούμενο ἀπό τόν Daniel Jacob, δικηγόρο Βρυξελλῶν, μέ ἀντίκλητο στό Λουξεμβοῦργο τόν Oreste Montalto, μέλος τῆς νομικῆς της ὑπηρεσίας, κτίριο Jean Monnet, Kirchberg,

καθ' ἧς,

πού ἔχει ὡς ἀντικείμενο τά αἰτήματα πού περιλαμβάνει τό δικόγραφο τῆς προσφυγῆς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρῶτο τμῆμα)

συγκείμενο ἀπό τούς A. O'Keeffe, πρόεδρο τμήματος, G. Bosco καί T. Koopmans, δικαστές,

γενικός εἰσαγγελεύς: F. Capotorti
γραμματεύς: P. Heim

ἐκδίδει τήν ἀκόλουθη

ΑΠΟΦΑΣΗ

Περιστατικά

Τά πραγματικά περιστατικά τῆς ὑποθέσεως, καθώς καί τά αἰτήματα καί τά ἐπιχειρήματα πού ἀνέπτυξαν οἱ διάδικοι κατά τήν διάρκεια τῆς ἔγγραφης διαδικασίας συνοψίζονται ὡς ἑξῆς:

I — Πραγματικά περιστατικά καί ἔγγραφη διαδικασία

1. Γιά τόν καθορισμό τοῦ συντελεστοῦ ἀναπροσαρμογῆς πού προβλέπει τό ἄρθρο

64 τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως τῶν ὑπαλλήλων, τό Συμβούλιο καί ἡ Ἐπιτροπή ἐφαρμόζουν ἀπό τό 1967 τήν ἀκόλουθη διαδικασία συγκρίσεως τοῦ ἐπιπέδου τιμῶν μεταξύ τῶν Βρυξελλῶν καί τῶν διαφόρων ἄλλων τόπων ὑπηρεσίας. Ἡ Στατιστική Ὑπηρεσία τῶν ΕΚ συντάσσει τακτικά καί σέ συνεργασία μέ τίς ἁρμόδιες ἐθνικές ὑπηρεσίες πίνακες τιμῶν γιά τά ἐμπορεύματα καί τίς ὑπηρεσίες πού θεωροῦνται ὅτι ἐμπίπτουν στίς κατηγορίες τῶν ἐνδεικτικῶν δαπανῶν, στίς ὁποῖες ὑποβάλλονται τά νοικοκυριά τῶν ὑπαλλήλων στούς διαφόρους τόπους ὑπηρεσίας. Γιά κάθε κατηγορία ὑπολογίζεται ἡ σχέση μεταξύ τῆς τιμῆς Βρυξελλῶν καί ἐκείνης πού ἐφαρμόζεται στήν πόλη πού λαμβάνεται ὡς βάση γιά τόν τόπο ὑπηρεσίας τοῦ ὑπαλλήλου. Μέ τήν στάθμιση αὐτή εἶναι δυνατό νά ὑπολογισθεῖ ἡ σχέση μεταξύ τῆς ἀγοραστικῆς δυνάμεως τῶν νομισμάτων τῶν χωρῶν ὅπου ὑπηρετοῦν οἱ ὑπάλληλοι τῆς Κοινότητος. Ὁ δείκτης πού ὑπολογίζεται σύμφωνα μέ τήν μέθοδο «Fischer» ἐκφράζει πχ. τήν σχέση τιμῶν Βρυξελλῶν—Ρώμης καί Ρώμης—Βρυξελλῶν μέ ἕνα καί μόνο ἀριθμό. Ὁ ἀριθμός αὐτός χρησιμοποιεῖται γιά τούς συντελεστές ἀναπροσαρμογῆς ἐντός τῆς Κοινότητος, διότι ἐκφράζει τήν σχέση τῶν τιμῶν μεταξύ δύο πόλεων ὑπό ἀναστρέψιμη μορφή καί κατά συνέπεια ἐπιτρέπει ὄχι μόνο διμερεῖς, ἀλλά καί πολυμερεῖς συγκρίσεις τιμῶν. Κατά τήν ἐν λόγω μέθοδο, ὁ συντελεστής ἀναπροσαρμογῆς ἀνευρίσκεται μέ διαίρεση τοῦ δείκτου «Fischer», πού ὑπολογίζεται κατά τόν τρόπο πού προανεφέρθη, διά τῆς ἀντιστοίχου τιμῆς συναλλάγματος πού χρησιμοποιεῖται γιά τήν μετατροπή τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων στό ἀντίστοιχο ἐθνικό νόμισμα, σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 63 τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως. Τόν Ὀκτώβριο-Νοέμβριο τοῦ 1975, διενεργήθη σέ ὅλες τίς πρωτεύουσες τῆς Κοινότητος συγκριτική ἔρευνα τιμῶν.

Τό ἄρθρο 1 τοῦ κανονισμοῦ 3087/78, τῆς 21ης Δεκεμβρίου 1978, περί προσαρμογῆς τοῦ συντελεστοῦ ἀναπροσαρμογῆς πού ἐφαρμόζεται στούς μισθούς καί στίς συντάξεις τῶν μονίμων καί μή μονίμων ὑπαλλήλων τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων πού ὑπηρετοῦν ἤ διαμένουν στήν Ἰταλία (JO L 369, σ. 10) ὁρίζει:

«Ἀπό 1ης Ἰανουαρίου 1978, ὁ συντελεστής ἀναπροσαρμογῆς πού ἐφαρμόζεται στίς ἀποδοχές τῶν μονίμων ὑπαλλήλων πού ὑπηρετοῦν στήν Ἰταλία καθορίζεται σέ 146,4.»

Ὁ ἐν λόγω κανονισμός ἐξεδόθη ὑπό τίς ἀκόλουθες περιστάσεις:

Ἡ πτώση τῆς τιμῆς τῆς ἰταλικῆς λιρέτας πού ἐπεταχύνθη κατά τά τέλη τοῦ 1975 καί τίς ἀρχές τοῦ 1976, καθώς καί τά σχετικά νομισματικά μέτρα πού ἔλαβε ἡ ἰταλική κυβέρνηση προεκάλεσαν μιά ἰσχυρή πληθωριστική αὔξηση. Τό γεγονός αὐτό ὤθησε τούς ἐκπροσώπους τοῦ προσωπικοῦ στήν Ispra νά προβάλουν ὁρισμένες διεκδικήσεις, μέ τό αἰτιολογικό ὅτι ὁ συντελεστής ἀναπροσαρμογῆς πού ἴσχυε γιά τήν Ἰταλία δέν ἀπεικόνιζε πλέον τήν διαφορά στήν αὔξηση τοῦ κόστους ζωῆς στίς Βρυξέλλες καί στήν Ispra καί ὅτι ὁ συντελεστής αὐτός, ὑπολογιζόμενος κατά τήν μέθοδο «Fisher», συνεπαγόταν εἰδικότερα σημαντική διαφορά μεταξύ τῆς ἰσοτιμίας τῆς λιρέτας σέ σχέση μέ τό βελγικό φράγκο, πού ἴσχυε στίς ἀγορές συναλλάγματος, καί τοῦ ἰσόποσου σέ λιρέτες τῶν ἀποδοχῶν τῶν μονίμων ὑπαλλήλων τῆς Ispra, γεγονός πού ἔθιγε αἰσθητά τήν ἐξωτερική ἀγοραστική δύναμη τῶν ἀποδοχῶν αὐτῶν.

Ἀπό τόν Ἰούλιο 1975, ὁ συντελεστής ἀναπροσαρμογῆς γιά τήν Ἰταλία ἦταν 166,6 ἐναντι 148,7 γιά τίς Βρυξέλλες καί τό Λουξεμβοῦργο. Τήν ἄνοιξη τοῦ 1976, ἡ Ἐπιτροπή προέτεινε προσωρινή αὔξηση τοῦ συντελεστοῦ ἀναπροσαρμογῆς κατά 5,5 % γιά τήν Ἰταλία, ἀναδρομικά ἀπό 1ης Ἰανουαρίου 1976· τό ὁριστικό ὕψος του θά ἐθεσπίζετο μόλις συνεκεντρώνοντο τά

ἀκριβῆ στατιστικά δεδομένα. Τό Συμβούλιο δέν ἐδέχθη τήν ἐν λόγω πρόταση καί καθώρισε στίς 29 Ἰουνίου 1976 (κανονισμός 1952/76) τόν συντελεστή σέ 176,6 γιά τήν Ἰταλία, ἀπό 1ης Ἰανουαρίου 1976, ἔναντι 157,8 γιά τό Βέλγιο.

Τόν Μάιο τοῦ 1976, ἡ Στατιστική Ὑπηρεσία ἐπραγματοποίησε στήν ἐπαρχία Varese τίς στατιστικές ἔρευνες στίς ὁποῖες ἀνεφέρθη ἡ Ἐπιτροπή. Στή συνέχεια, ἐλήφθη ὑπ' ὄψη καί σχετική ἔρευνα γιά τό ὕψος τῶν ἐνοικίων. Ἡ ἔκθεση πού συνετάγη μέ τά δεδομένα αὐτά ἐνεφάνισε μιά διαφορά 8,5 % μεταξύ τοῦ συντελεστοῦ ἀναπροσαρμογῆς γιά τήν Ἰταλία, ὅπως τόν ὑπελόγισε ἡ Στατιστική Ὑπηρεσία γιά τήν Varese (121,5 μέ βάση τό 100 γιά τίς Βρυξέλλες) καί τοῦ συντελεστοῦ γιά τήν Ἰταλία πού ἐθέσπισε τό Συμβούλιο (112,04 μέ βάση τό 100 γιά τό Βέλγιο). Ἀπό τό 8,5 %, τό 6,7 % ἀπεδόθη στήν διαφορετική ἐξέλιξη τοῦ τιμαρίθμου στήν Ἰταλία καί στό Βέλγιο ἀπό τόν Δεκέμβριο τοῦ 1975 ὡς τόν Ἰούνιο 1976. Σύμφωνα μέ τήν Στατιστική Ὑπηρεσία, τό 2 % περίπου ἔπρεπε, ἐπομένως, νά ἀποδοθεῖ στήν διαφορά τῶν ἐπιπέδων τιμῶν μεταξύ τῶν περιοχῶν τῆς Varese καί τῆς Ρώμης.

Στίς 21 Δεκεμβρίου 1976, τό Συμβούλιο ἐξέδωσε τόν κανονισμό 3177/76 (JO L 359, σ. 1), ὁ ὁποῖος καθώρισε τόν συντελεστή ἀναπροσαρμογῆς σέ 189,3 γιά τήν Ἰταλία ἔναντι 157,8 γιά τό Βέλγιο ἀπό 1ης Ἰανουαρίου 1977.

Στήν ἔρευνα συνέβαλαν διάφορα διαβήματα στά ὁποῖα προέβησαν οἱ ἐκπρόσωποι τοῦ προσωπικοῦ τῆς Ispra πρός τήν Ἐπιτροπή καί εἰδικά μιά συνάντηση μέ τόν πρόεδρό της στίς 23 Μαΐου 1976. Οἱ ἐν λόγω ἐκπρόσωποι ἀμφισβήτησαν τήν στατιστική μέθοδο πού ἐχρησιμοποιεῖτο γιά τόν καθορισμό τοῦ συντελεστοῦ ἀναπροσαρμογῆς καί ἐτάχθησαν ὑπέρ τῆς τροποποιήσεώς της. Ὑπεστήριξαν ὅτι ἡ σημαντική διαφορά μεταξύ τῶν ἰσοτιμιῶν τῆς ἀγοραστικῆς δυνάμεως καί τῶν νομισματικῶν ἰσοτιμιῶν τῶν ἀποδοχῶν τους πού κατεβάλλοντο σέ λιρέτες ἦταν ἀσυμβίβαστη πρός τήν ἀρχή ἰσότητος τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων. Αὐτό συνέβαινε εἰδικότερα ἐπειδή ἡ τιμή τῶν εἰσαγομένων ἐμπορευμάτων δρᾶ πολύ γρηγορότερα, κατά τήν ἐκτίμηση ἑνός νομίσματος, στίς ἀγορές συναλλάγματος ἀπ' ὅ,τι τό γενικό ἐπίπεδο τιμῶν. Ἡ ἴση μεταχείριση στό θέμα τῶν ἀποδοχῶν μπορεῖ νά ἐπιτευχθεῖ μόνο μέ ἀναφορά σ' ἕνα κοινό εὐρωπαϊκό «καλάθι» ἐμπορευμάτων καί ὑπηρεσιῶν πού εἶναι ποσοτικά καί ποιοτικά πανομοιότυπα. Οἱ ἐκπρόσωποι τῆς Ἐπιτροπῆς ἀπέρριψαν τήν ἄποψη αὐτή, ἀναγνωρίζοντας πάντως ὅτι οἱ ἰσοτιμίες τῆς ἀγοραστικῆς δυνάμεως, πού ἐχρησίμευαν γιά τόν ὑπολογισμό τοῦ συντελεστοῦ ἀναπροσαρμογῆς, ἦταν δυνατό νά παρουσιάζουν στρεβλώσεις. Μέ τηλετύπημα τῆς 12ης Δεκεμβρίου 1977, οἱ ἐκπρόσωποι τοῦ προσωπικοῦ ἐζήτησαν ἀπό τόν ὑπεύθυνο γιά τίς διοικητικές ὑποθέσεις ἐπίτροπο (Tugendhat) νά παρέμβει στό Συμβούλιο, ὥστε τό τελευταῖο νά ἀναγνωρίσει τόν προσωρινό χαρακτήρα τοῦ συντελεστοῦ ἀναπροσαρμογῆς γιά τό 1977.

Τόν Μάιο τοῦ 1978, ἡ Ἐπιτροπή προέτεινε στό Συμβούλιο, ἐκτός ἀπό μία προσαρμογή τῶν συντελεστῶν στήν ἐξέλιξη τοῦ τιμαρίθμου, συμπληρωματική αὔξηση 5 % τῶν συντελεστῶν ἀναπροσαρμογῆς γιά τήν Ἰταλία, τό Ἡνωμένο Βασίλειο καί τήν Ἰρλανδία.

Στίς 12 Ἰουνίου 1978, ὁ πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς ἐδέχθη τούς ἐκπροσώπους τοῦ προσωπικοῦ γιά πολιτικές διαβουλεύσεις. Συνεστήθη μιά ὁμάδα ἐργασίας ἴσης ἐκπροσωπήσεως, γιά νά μελετήσει τήν μέθοδο ὑπολογισμοῦ καί τήν περιοδική ἐξέταση τοῦ συντελεστοῦ ἀναπροσαρμογῆς.

Μέ τήν άπό 26ης Ἰουλίου 1978 ἔκθεσή της, ἡ ἐν λόγω ὁμάδα συνέστησε στήν Ἐπιτροπή νά ὑποβάλει στό Συμβούλιο πρόταση βάσει τῶν ἀκολούθων σημείων:

— ἐναρμόνιση τοῦ πίνακος τῶν καταναλωτικῶν ἀγαθῶν τοῦ 1967 καί ἐκείνου πού ἐχρησιμοποιήθη γιά τήν ἔρευνα τοῦ 1975·

— ἐφαρμογή τῶν τιμῶν πού ἴσχυαν τό 1975 καί ἐξαγωγή τοῦ μέσου ὅρου αὐτῶν μέχρι τό 1978 μέ τήν βοήθεια κοινῶν δεικτῶν (δηλαδή γιά τήν Ρώμη καί τίς Βρυξέλλες)·

— δικαιολόγηση τῆς χρησιμοποιήσεως τῶν ἐν λόγω τιμῶν ἀπό τήν ἀνάγκη καθιερώσεως ἑνός συστήματος πού νά ἐπιτρέπει τακτική ἀναπροσαρμογή τῶν συντελεστῶν ἀναπροσαρμογῆς.

Οἱ ἐκπρόσωποι τῆς Ἐπιτροπῆς ἐδήλωσαν ὅτι ἡ ἐν λόγω μέθοδος ἠδύνατο νά ἰσχύσει γιά τόν συντελεστή ἀναπροσαρμογῆς ἀπό 1ης Ἰανουαρίου 1978, ἐνῶ οἱ ἐκπρόσωποι τοῦ προσωπικοῦ ἔκριναν δικαιολογημένο νά ἐπιλεγεῖ προγενέστερη ἡμερομηνία καί ἐπεφυλάχθησαν ὡς πρός τό σημεῖο αὐτό νά ἐνεργήσουν ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου, τονίζοντας ὅτι ὑπῆρχε κάποια ἀνισότητα, ἰδίως λόγω τῆς διαφορᾶς τιμῶν μεταξύ Ρώμης καί Varese.

Οἱ συστάσεις τῆς ὁμάδος ἔλαβαν συγκεκριμένη μορφή μέ τήν πρόταση τῆς Ἐπιτροπῆς πρός τό Συμβούλιο, τῆς 10ης Νοεμβρίου 1978, μέ τήν ὁποία ἀπεσκοπήθη αὔξηση τοῦ συντελεστοῦ ἀναπροσαρμογῆς κατά 6,4 % ἀπό 1ης Ἰανουαρίου 1978 (Doc COM (78) 591). Κατά τίς διεξαχθεῖσες διαπραγματεύσεις μέ τό Συμβούλιο, οἱ ἐκπρόσωποι τοῦ προσωπικοῦ ἠρνήθησαν νά δεχθοῦν τήν 1η Ἰανουαρίου 1978 ὡς ἡμέρα ἐνάρξεως ἰσχύος τοῦ τροποποιημένου συντελεστοῦ ἀναπροσαρμογῆς.

Δεδομένου ὅτι εἶχε ἐκδοθεῖ ὁ κανονισμός 3087/78 τῆς 21ης Δεκεμβρίου 1978, ἡ Ἐπιτροπή προχώρησε τόν Ἰανουάριο τοῦ 1979, στόν ὑπολογισμό καί τήν ἐκκαθάριση τῶν ὀφειλομένων ὑπολοίπων γιά τό χρονικό διάστημα ἀπό 1ης Ἰανουαρίου 1978 μέχρι 30ῆς Ἰουνίου 1978. Μέ τήν εὐκαιρία αὐτή, κατεβλήθησαν καί τά ὀφειλόμενα ὑπόλοιπα γιά τό χρονικό διάστημα ἀπό 1ης Ἰουλίου 1978 μέχρι 31ης Δεκεμβρίου 1978, δυνάμει τοῦ κανονισμοῦ 3084/78 τοῦ Συμβουλίου, τῆς 21ης Δεκεμβρίου 1978, περί ἀναπροσαρμογῆς ἀποδοχῶν καί συντάξεων τῶν μονίμων καί μή μονίμων ὑπαλλήλων τῶν Κοινοτήτων, καθώς καί τῶν συντελεστῶν ἀναπροσαρμογῆς πού ἐφαρμόζονται ἐπί τῶν ἐν λόγω ἀποδοχῶν καί συντάξεων (JO L 369, σ. 1), πού καθώρισε σέ 146,8 τόν συντελεστή ἀναπροσαρμογῆς γιά τήν Ἰταλία ἀπό 1ης Ἰουλίου 1978.

2. Μέ δύο διοικητικές ἐνστάσεις, τῆς 26ης Μαρτίου 1979 καί τῆς 6ης Ἀπριλίου 1979 πού εἶχαν τήν ἴδια διατύπωση μέ σαράντα ἄλλες ἐνστάσεις πού ὑπεβλήθησαν ταυτοχρόνως, ὁ προσφεύγων, χωρίς νά ἀμφισβητεῖ τήν ἐκκαθάριση πού ἔγινε βάσει τοῦ κανονισμοῦ 3084/78, ἔβαλε κατά τῆς ἐκκαθαρίσεως πού διενεργήθη, κατ' ἐφαρμογή τοῦ κανονισμοῦ 3087/78, καθ' ὅσον δέν ἴσχυσε ἀναδρομικῶς ἀπό 1ης Ἰανουαρίου 1976.

Στίς 12 Ἰουλίου 1979, ἡ Ἐπιτροπή ἀπέρριψε τίς ἐνστάσεις.

Ἡ παροῦσα προσφυγή ἠσκήθη στίς 17 Ὀκτωβρίου 1979, συγχρόνως μέ τίς ὑπόλοιπες παράλληλες προσφυγές (ὑποθέσεις 736 καί 783 ἕως 780/79).

Στίς 10 Ἰανουαρίου 1980, ἡ Ἐπιτροπή προέβαλε ἔνσταση ἀπαραδέκτου, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 91 τοῦ κανονισμοῦ διαδικασίας.

Στήν συνέχεια ἀπεφασίσθη ἡ παροῦσα ὑπόθεση νά ἀποτελέσει ὑπόθεση — πρότυπο.

Κατόπιν ἐκθέσεως τοῦ εἰσηγητοῦ δικαστοῦ καί μετ' ἀκρόαση τοῦ γενικοῦ εἰσαγγελέως, τό Δικαστήριο (πρῶτο τμῆμα) ἀπεφάσισε τήν ἔναρξη τῆς προφορικῆς ἐπί τῆς ἐνστά-

σεως διαδικασίας χωρίς προηγουμένη διεξαγωγή άποδείξεων.

Οί πληρεξούσιοι τῶν διαδίκων ἀγόρευσαν κατά τήν συνεδρίαση τῆς 19ης Φεβρουαρίου 1981 ἐπί τοῦ παραδεκτοῦ τῆς προσφυγῆς.

Ὁ γενικός εἰσαγγελεύς ἀνέπτυξε τίς προτάσεις του ἐπί τοῦ παραδεκτοῦ τῆς προσφυγῆς κατά τήν συνεδρίαση τῆς 14ης Μαΐου 1981.

Μέ διάταξη τῆς 30ῆς Ἰουνίου 1981, τό Δικαστήριο (πρῶτο τμῆμα) ἀπεφάσισε νά ἐξετάσει τήν ἔνσταση μαζί μέ τήν οὐσία τῆς ὑποθέσεως.

Κατόπιν ἐκθέσεως τοῦ εἰσηγητοῦ δικαστοῦ καί μετ' ἀκρόαση τοῦ γενικοῦ εἰσαγγελέως, τό Δικαστήριο (πρῶτο τμῆμα) ἀπεφάσισε τήν ἔναρξη τῆς προφορικῆς διαδικασίας ἐπί τῆς οὐσίας χωρίς προηγουμένη διεξαγωγή ἀποδείξεων.

II — Αἰτήματα τῶν διαδίκων

Ὁ *προσφεύγων* ζητεῖ ἀπό τό Δικαστήριο:

1) νά κηρύξει ἄκυρη καί χωρίς ἔννομο ἀποτέλεσμα τήν ἀπόφαση τῆς ἀντιδίκου, μέ τήν ὁποία ὁρίζεται ὅτι ὀφείλονται καθυστερούμενα ποσά στόν προσφεύγοντα μόνον ἀπό 1ης Ἰανουαρίου 1978, χωρίς νά ληφθεῖ ὑπ' ὄψη τό εἰδικό κόστος ζωῆς στήν ἐπαρχία Varese·

2) νά ἀναγνωρίσει, βάσει τοῦ ἄρθρου 184 τῆς συνθήκης ΕΟΚ, τοῦ ἄρθρου 156 τῆς συνθήκης ΕΚΑΕ καί τοῦ ἄρθρου 36, παράγραφος 3, τῆς συνθήκης ΕΚΑΧ, ὅτι δέν ἔχει δυνατότητα ἐφαρμογῆς ὁ κανονισμός 3087/78 τοῦ Συμβουλίου τῶν ὑπουργῶν καί ἰδίως τό ἄρθρο του 1, 1), καθ' ὅσον περιορίζει τήν ἀναδρομική ἰσχύ του στήν 1η Ἰανουαρίου 1978·

3) νά ἀναγνωρίσει (στό πλαίσιο τῆς πλήρους δικαιοδοσίας πού διαθέτει τό Δικαστήριο) ὅτι ὁ προσφεύγων δικαιοῦται γιά τήν περίοδο ἀπό 1ης Ἰανουαρίου 1976 μέχρι 1ης Ἰανουαρίου 1978, συμπληρώματος μισθοῦ, γιά τόν ὑπολογισμό τοῦ ὁποίου θά λαμβάνεται ὑπ' ὄψη τό εἰδικό κόστος ζωῆς στήν ἐπαρχία Varese καί ὁ ὁποῖος θά ὑπολογισθεῖ καί θά ἐκκαθαρισθεῖ ἀπό τήν Ἐπιτροπή μέ τήν ἐπιφύλαξη προσφυγῆς ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου σέ περίπτωση διαφωνίας μεταξύ τῶν διαδίκων·

4) νά κρίνει καί νά ἀποφασίσει ὅτι τά καταβλητέα ποσά ἐπαυξάνονται κατά τόν νόμιμο καί/ἤ συνήθη στήν Ἰταλία τόκο·

5) ἐπικουρικῶς νά ἀναγνωρίσει ὅτι ἡ ἀντίδικος ὑπέπεσε στά πταίσματα πού ἀναφέρονται στό δικόγραφο τῆς προσφυγῆς· νά τήν ὑποχρεώσει, συνεπῶς, νά καταβάλει ὡς ἀποζημίωση τά ποσά πού ἀναφέρονται ὑπ' ἀριθ. 3 ἐντόκως, ὑπό τίς προϋποθέσεις πού προβλέπονται ὑπ' ἀριθ. 4·

6) ὅλως ἐπικουρικῶς, νά ἀναγνωρίσει ὅτι οἱ προϋποθέσεις πού ἀναφέρονται στό ἄρθρο 65, 2) τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως τῶν ὑπαλλήλων, πληροῦνται ἀπό 1ης Ἰανουαρίου 1976· καί ὅτι, συνεπῶς, ἐναπόκειται στό Συμβούλιο τῶν ὑπουργῶν νά λάβει τά ἐνδεικνυόμενα μέτρα γιά νά ἐξασφαλίσει στούς μονίμους καί μή μονίμους ὑπαλλήλους τήν ἐκκαθάριση τοῦ μισθοῦ τους σύμφωνα μέ τίς ἀρχές πού καθορίζουν τά ἄρθρα 64 καί 65 τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως τῶν ὑπαλλήλων χωρίς νά ὑπάρχει διάκριση μεταξύ αὐτῶν, ὅποιος κι ἄν εἶναι ὁ τόπος ὅπου παρέχουν τίς ὑπηρεσίες τους·

7) νά καταδικάσει τήν ἀντίδικο στά δικαστικά ἔξοδα.

Ἡ *Ἐπιτροπή* ζητεῖ ἀπό τό Δικαστήριο:

— νά ἀπορρίψει τήν προσφυγή ὡς ἀπαράδεκτη καί ἐν πάση περιπτώσει ὡς ἀβάσιμη·

— νά καταδικάσει τόν προσφεύγοντα στά δικαστικά ἔξοδα.

Μέ τήν ἀπάντησή του ὁ *προσφεύγων* ζητεῖ ἀπό τό Δικαστήριο:

— νά διορίσει πραγματογνώμονα ἤ συμβούλιο πραγματογνωμόνων μέ ἀποστολή νά προσδιορίσουν τό κόστος ζωῆς στήν Ἰταλία καί στήν ἐπαρχία Varese ἀπό 1ης Ἰανουαρίου 1976 μέχρι τήν ἡμερομηνία πού ὁρίζεται μέ τόν κανονισμό 3087/78·

— νά καθορίσει τούς έφαρμοστέους γιά τήν Varese συντελεστές άναπροσαρμογῆς άπό 1ης Ἰανουαρίου 1976 μέχρι τήν ήμερομηνία πού καθορίζει ὁ κανονισμός 3087/78.

III — Λόγοι καί έπιχειρήματα τῶν διαδίκων

Μέ τήν προσφυγή του ὁ *προσφεύγων* διερωτᾶται κατά πρῶτον ἄν ἡ ἀπάντηση τῆς Ἐπιτροπῆς, τῆς 12ης Ἰουλίου 1979, ἡ ὁποία θεωρεῖται ὡς ρητή ἀπόρριψη δέν ἐπιδέχεται σοβαρές ἐπικρίσεις ἀπό ἀπόψεως τύπου καί οὐσίας καί ἄν δέν πρέπει νά ἀμφισβητηθεῖ τό κύρος της. Ἡ ἀπάντηση αὐτή εἶναι συλλογική, χωρίς νά εἶναι δυνατόν νά καθορισθεῖ μέ ἀκρίβεια ποιοί εἶναι οἱ ἀποδέκτες της, ἄν ἔλαβαν τήν ἀπάντηση αὐτή καί σέ περίπτωση καταφατικῆς ἀπαντήσεως, ποιά ἡμερομηνία τήν ἔλαβαν. Ἡ ἀπάντηση ἔχει γενικό χαρακτήρα καί ἀφορᾶ ὄχι μόνον τήν σχετική μέ τήν ὑπό κρίση ὑπόθεση ἔνσταση, ἀλλά καί ἐνστάσεις βάσει τῶν κανονισμῶν 3085/78 καί 3086/78. Τό ἄρθρο 25 τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως προβλέπει ὅτι κάθε ἀπόφαση πού προξενεῖ βλάβη πρέπει νά εἶναι αἰτιολογημένη· στήν προκειμένη περίπτωση, ἡ ἀπάντηση τῆς Ἐπιτροπῆς δέν περιέχει καμμία αἰτιολογία σχετική μέ τό γεγονός ὅτι ἡ ἀναδρομική ἰσχύς τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ συντελεστοῦ ἀναπροσαρμογῆς ὕψους 6,4 % περιορίζεται στήν 1η Ἰανουαρίου 1978. Συνεπῶς μόνον τό ἐπιβεβαιωτικό σημείωμα τῆς 27ης Αὐγούστου 1979 εἶναι, ἐνδεχομένως, δυνατόν νά θεωρηθεῖ ὡς νομότυπη ρητή ἀπόρριψη.

Ὁ προσφεύγων μέ τόν πρῶτο λόγο του ἰσχυρίζεται ὅτι περιορίζοντας στήν 1η Ἰανουαρίου 1978 τήν ἀναδρομική ἰσχύ τῆς αὐξήσεως τοῦ συντελεστοῦ ἀναπροσαρμογῆς, τό Συμβούλιο παρέβη τίς ὑποχρεώσεις πού ὑπέχει ἀπό τό ἄρθρο 65, παράγραφος 2, τοῦ κανονισμοῦ. Ἡ διάταξη αὐτή ἐπιβάλλει ὑποχρεωτική ρύθμιση ἡ ὁποία πρέπει νά θεσπισθεῖ ἐντός ὁρισμένης προθεσμίας, δηλαδή ἐντός δύο μηνῶν τό ἀργότερο. Ἡ ἔννοια τῆς αἰσθητῆς αὐξήσεως τοῦ κόστους ζωῆς ἔχει ἀντικειμενικό χαρακτήρα τόν ὁποῖο δύναται νά ἐκτιμήσει τό Δικαστήριο, ὅπως πράττει ἀναλόγως, ὅταν πρόκειται γιά τήν ἐφαρμογή τῶν ἄρθρων 85 καί 86 τῆς συνθήκης. Ὁ προσφεύγων ζητεῖ ἀπό τό Δικαστήριο νά κηρύξει ἄκυρη καί χωρίς ἔννομο ἀποτέλεσμα τήν ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρου 1, παράγραφος 1, τοῦ κανονισμοῦ 3087/78, στήν ὁποία προέβη ἡ Ἐπιτροπή καί συγχρόνως νά κηρύξει ἄκυρη, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 156 τῆς συνθήκης ΕΚΑΕ, τήν προσβαλλομένη διάταξη τοῦ ἰδίου αὐτοῦ κανονισμοῦ.

Δεδομένου ὅτι τό Δικαστήριο διαθέτει, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 91, παράγραφος 1, τοῦ κανονισμοῦ, πλήρη δικαιοδοσία, ὁ προσφεύγων μέ τόν δεύτερο λόγο ζητεῖ νά τοῦ ἀναγνωρίσει τό δικαίωμα ἐπί τοῦ μισθοῦ του, τό ὁποῖο προβλέπει τό ἄρθρο 62 τοῦ κανονισμοῦ, ὑποχρεώνοντας τήν ἀντίδικο νά τοῦ καταβάλει τό συμπλήρωμα τοῦ μισθοῦ πού θά ἐλάμβανε ἀπό 1ης Ἰανουαρίου 1976, ἄν ἡ ἔναρξη τῆς ἀναδρομικῆς ἰσχύος τοῦ συντελεστοῦ ἀναπροσαρμογῆς εἶχε καθορισθεῖ γιά τήν ἡμερομηνία αὐτή, καί ἄν εἶχε ληφθεῖ ὑπ' ὄψη τό εἰδικό ἐπίπεδο τοῦ κόστους ζωῆς στήν ἐπαρχία Varese.

Σύμφωνα μέ τόν τρίτο λόγο τοῦ προσφεύγοντος, ἡ ἐφαρμογή τοῦ κανονισμοῦ 3087/78 ἀπό τήν Ἐπιτροπή εἶναι ὄχι μόνον ἀντίθετη πρός τήν διατύπωση τῶν ἄρθρων 64 καί 65 τοῦ κανονισμοῦ, ἀλλά συνιστᾶ παραβίαση τῆς γενικῆς ἀρχῆς τῆς ἀπαγορεύσεως διακρίσεων μεταξύ τῶν ὑπαλλήλων, ὁποιος καί ἄν εἶναι ὁ τόπος, ὅπου ἀσκοῦν τά καθήκοντά τους. Ἡ εὐθύνη τῆς Ἐπιτροπῆς γιά τήν παραβίαση τῆς ἀρχῆς τῆς ἀπαγορεύσεως διακρίσεων, τήν ὁποία ὤφειλε νά σεβασθεῖ ἔναντι τῶν ἰδίων τῶν ὑπαλλήλων της, εἶναι ἀκόμη περισσότερο ἐμφανής, δεδομένου ὅτι ἡ ἴδια ἡ καθ' ἧς ἐβεβαίωσε ἐκ νέου — ὡς αὐτό νά ἦταν ἀναγκαῖο — τήν ἐμμονή της στήν ἀρχή

τῆς ἀπαγορεύσεως διακρίσεων μεταξύ ὑπαλλήλων πού ἀσκοῦν τά καθήκοντά τους σέ διαφορετικές ἔδρες. Παρομοίως, τό ἐπιφορτισμένο μέ τά θέματα προσωπικοῦ μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς ἐξέφρασε σαφῶς τήν ἄποψη αὐτή κατά τήν συνεδρίαση τοῦ Κοινοβουλίου τῆς 7ης Ἰουλίου 1977. Ἡ παραβίαση, ἐκ μέρους τῆς Ἐπιτροπῆς, τῆς ἀρχῆς αὐτῆς συνιστᾶ πταῖσμα, τό ὁποῖο θά ἀποκατασταθεῖ δεόντως ἄν ἡ Ἐπιτροπή ὑποχρεωθεῖ νά καταβάλει ὡς ἀποζημίωση ποσόν ὑπολογιζόμενο ὡς ἄν ἴσχυε ἀπό 1ης Ἰανουαρίου 1976 ὁ συντελεστής ἀναπροσαρμογῆς πού ἐφαρμόζεται τώρα.

Τέταρτος λόγος, ἡ παραβίαση τοῦ δικαιώματος τοῦ προσφεύγοντος ἐπί τοῦ μισθοῦ του (δικαίωμα πού ἀναγνωρίζεται ἀπό τό ἄρθρο 62 τοῦ κανονισμοῦ) συνιστᾶ ἐπίσης παράβαση, ἐκ μέρους τῆς Ἐπιτροπῆς, τοῦ γενικοῦ καθήκοντος ἀρωγῆς πού ὑπέχει, ὅπως αὐτό καθορίζεται γιά συγκεκριμένες περιπτώσεις ἀπό τό ἄρθρο 24 τοῦ κανονισμοῦ. Ἡ Ἐπιτροπή παρέδη τήν ὑποχρέωσή της αὐτή προτείνοντας ἰδίως στό Συμβούλιο νά καθορίσει τήν ἀναδρομική ἰσχύ τοῦ ληφθέντος μέτρου μόνον ἀπό 1ης Ἰανουαρίου 1978. Ἡ Ἐπιτροπή ὑπέπεσε ἐπομένως σέ πταῖσμα τό ὁποῖο προστίθεται στό μόλις ἀναφερθέν καί τό ὁποῖο συνεπῶς δύναται νά ἀποκατασταθεῖ προσηκόντως ὑπό τίς ἴδιες προϋποθέσεις.

Ἐπικουρικῶς, ὁ προσφεύγων ἰσχυρίζεται ὅτι, ἐν πάσῃ περιπτώσει, σύμφωνα μέ τήν νομολογία, ὅπως αὐτή συνάγεται ἀπό τήν ἀπόφαση ἐπί τῆς ὑποθέσεως 28/74 (Gillet, Recueil 1975, σ. 1163), τό Δικαστήριο δύναται νά ὑποδείξει στό Συμβούλιο «ὅτι ἐναπόκειται σ' αὐτό νά προσαρμόσει τόν κανονισμό στήν οἰκονομική πραγματικότητα καί συνεπῶς νά ἐξεύρει τό μέσον ἀποκαταστάσεως τῆς ἐνδεχομένης ζημίας πού ὑφίστανται οἱ ὑπάλληλοι πού διαμένουν σέ χώρα, τῆς ὁποίας τό νόμισμα ὑπετιμήθη αἰσθητῶς». Τό Δικαστήριο δύναται νά μή περιορισθεῖ νά ἀναγνωρίσει τίς ὑποχρεώσεις πού, ἐξάλλου, ὅσον ἀφορᾶ τό Συμβούλιο, ἀπορρέουν ἀπό τά ἄρθρα 64 καί 65 τοῦ κανονισμοῦ. Δύναται νά ἐκτιμήσει ὡς ποιό σημεῖο καί ἀπό ποιά ἡμερομηνία ὑπάρχει ἡ αἰσθητή μεταβολή τοῦ κόστους ζωῆς, ἀσκώντας συνεπῶς ἁρμοδιότητες ἀνάλογες μέ τίς ἁρμοδιότητες πού τοῦ ἀναγνωρίζονται ἀπό τά ἄρθρα 85 καί 86 τῆς συνθήκης.

Α — Ἐπί τοῦ παραδεκτοῦ

1. Μέ τό ἐπί τῆς ἐνστάσεως ὑπόμνημά της, ἡ *Ἐπιτροπή* παρατηρεῖ ὅτι ἡ προσφυγή εἶναι ἀπαράδεκτη, κατ' ἀρχάς, ὡς πρός τά περί ἀκυρώσεως αἰτήματά της. Ὡς ὁλαπτική πράξη ἐμφανίζεται ἡ ἀπόφαση τῆς Ἐπιτροπῆς μέ τήν ὁποία κατεβλήθησαν στόν προσφεύγοντα οἱ καθυστερούμενοι μισθοί του ἀναδρομικῶς, ἀλλά μόνον ἀπό 1ης Ἰανουαρίου 1978 καί χωρίς νά ληφθεῖ ὑπ' ὄψη τό εἰδικό κόστος ζωῆς στήν ἐπαρχία Varese. Τόν Ἰανουάριο 1979, ὁ προσφεύγων εἰσέπραξε τούς καθυστερουμένους μισθούς του εἰς ἐκτέλεση τόσον τοῦ κανονισμοῦ 3087/78 ὅσον καί τοῦ 3084/78 περί τροποποιήσεως, ἀπό 1ης Ἰουλίου 1978, τοῦ πίνακος βασικῶν μισθῶν καί περί καθορισμοῦ, ἀπό τῆς αὐτῆς ἡμερομηνίας, σέ 146,8 τοῦ συντελεστοῦ ἀναπροσαρμογῆς γιά τήν Ἰταλία. Ὁ προσφεύγων δέν ἀμφισβήτησε τήν ἐκκαθάριση τῶν καθυστερουμένων μισθῶν γιά τό πρό τῆς 1ης Ἰουλίου 1978 διάστημα. Τό αἴτημά του ἀφοροῦσε τόν καθορισμό τῶν καθυστερουμένων μισθῶν του κατ' ἐφαρμογή τοῦ κανονισμοῦ 3087/78, ἡ δέ ἔνστασή του περί κηρύξεως ἀνεφαρμόστου συγκεκριμένου κανονισμοῦ δέν ἀφοροῦσε παρά τόν ἀνωτέρω κανονισμό 3087/78. Συνεπῶς, εἶναι ἄσχετο ἐν προκειμένῳ τό θέμα τῆς ἐκκαθαρίσεως τῶν καθυστερουμένων μισθῶν γιά τό πρό τῆς 1ης Ἰουλίου 1978 διάστημα, δεδομένου ὅτι πρέπει νά θεωρεῖται ὅτι κατέστη ὁριστική.

Ἡ Ἐπιτροπή θεωρεῖ ἀπαράδεκτη τήν ἀξίωση περί καταβολῆς καθυστερουμένων μισθῶν γιά τό πρό τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1978 διάστημα, ἀξίωση πού πρέπει νά ἑρμηνευθεῖ ὡς ἐκπρόθεσμη ἀμφισβήτηση τῶν

διαφόρων διαδοχικῶν πράξεων τῶν διοικητικῶν ὑπηρεσιῶν, πού προέβησαν ἐγκαίρως στήν ἐκκαθάριση τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν τοῦ προσφεύγοντος. Ἡ ἀμφισβήτηση τῆς ἀποφάσεως περί καθυστερουμένων μισθῶν ἰσοδυναμεῖ μέ ἀμφισβήτηση τῶν διαδοχικῶν ἐκκαθαρίσεων τῶν ἀποδοχῶν πού ἐμεσολάβησαν κατά τό διάστημα τοῦ Ἰανουαρίου 1976-Δεκεμβρίου 1977.

Στόν βαθμό πού δέν χορηγεῖ πρόσθετα χρηματικά ποσά γιά τίς μηνιαῖες ἀποδοχές πού ἐκκαθαρίσθησαν καί κατεβλήθησαν ἀπό τόν Ἰανουάριο 1976 μέχρι τόν Δεκέμβριο 1977, ἡ προσβαλλομένη ἀπόφαση ἔχει βεβαιωτικό χαρακτήρα γιά τίς μηνιαῖες ἐκκαθαρίσεις πού ἔγιναν κατά τό διάστημα αὐτό. Ὑπό τήν ἔννοια αὐτή, δέν εἶναι δυνατό νά ἀσκηθεῖ κατά τῆς ἐν λόγω ἀποφάσεως προσφυγή, ἐν ὄψει τῆς παγίας νομολογίας, σύμφωνα μέ τήν ὁποία ἡ πράξη δέν συνιστᾶ βλαπτική πράξη. Ἄλλωστε, καμιά ἀπό τίς διοικητικές ἀποφάσεις περί ἐκκαθαρίσεων τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν πού κατεβλήθησαν στόν ἐνδιαφερόμενο ἀπό τόν Ἰανουάριο 1976 μέχρι τόν Δεκέμβριο 1977 δέν ἀπετέλεσε ἀντικείμενο οἱασδήποτε ἐμπρόθεσμης ἐνστάσεως οὔτε, κατά μείζονα λόγο, οἱασδήποτε προσφυγῆς. Τό Δικαστήριο εὑρίσκεται ἐν προκειμένω ἐνώπιον μιᾶς καταστάσεως ἀνάλογης πρός ἐκείνη γιά τήν ὁποία ἀπεφάνθη μέ τίς 81 συνεκδικασθεῖσες ὑποθέσεις, 15/73 ... κλπ. (Kortner καί λοιποί κατά Ἐπιτροπῆς, Συμβουλίου καί Κοινοβουλίου, Recueil 1974, σ. 177).

Ἡ προσφυγή εἶναι ἐπίσης ἀπαράδεκτη καί ὅσον ἀφορᾶ τά περί ἀποζημιώσεως αἰτήματα πού περιέχει, ἐφ' ὅσον ἡ ἀμφισβήτηση τῆς πλήρους δικαιοδοσίας τοῦ Δικαστηρίου δέν δύναται νά προβληθεῖ, ἄν δέν ἔχει τεθεῖ καί γιά τήν ἀκύρωση τῆς ἐπιδίκου ἀποφάσεως (πρβλ. ὑπόθεση 32/68, Grasselli, Recueil 1969, σ. 505).

Ἡ Ἐπιτροπή θεωρεῖ ὅτι τό αἴτημα μέ τό ὁποῖο ζητεῖται ἀποζημίωση πρός ἀποκατάσταση τῆς ζημίας πού προξένησαν τά πταίσματα τῆς καθ' ἧς εἶναι, ὅπως καί τά προηγούμενα, προφανῶς ἀπαράδεκτο. Πράγματι, ἐδόθη ἤδη στό Δικαστήριο ἡ εὐκαιρία νά κρίνει ὅτι τό ἀπαράδεκτο τῆς αἰτήσεως ἀκυρώσεως συνεπάγεται τό ἀπαράδεκτο τῆς αἰτήσεως ἀποζημιώσεως πού εἶναι στενῶς συνδεδεμένη μέ τήν αἴτηση ἀκυρώσεως (πρβλ. ὑπόθεση 4/67, Collignon-Muller, Recueil σ. 470). Στήν προκειμένη περίπτωση, ἡ αἴτηση ἀποζημιώσεως συνδέεται στενότατα μέ τό πρῶτο αἴτημα πού ἀφορᾶ τήν νομιμότητα. Τό νά ζητεῖται ἀποζημίωση, ἡ ὁποία ἀνέρχεται σέ ποσό ὑπολογιζόμενο ὡς ἄν ἴσχυε ἀπό 1ης Ἰανουαρίου 1976 ὁ συντελεστής ἀναπροσαρμογῆς πού ἐφαρμόζεται τώρα, ἀποτελεῖ τήν μία ὄψη τοῦ νομίσματος, τοῦ ὁποίου ἡ ἄλλη ἀποτελεῖται ἀπό τό πρῶτο αἴτημα περί ἀκυρώσεως τῆς ἀποφάσεως μέ τήν ὁποία ἡ καθ' ἧς προέβη σέ ἐκκαθάριση τῶν καθυστερουμένων ποσῶν τῶν μισθῶν μόνον ἀπό 1ης Ἰανουαρίου 1978 καί ὄχι ἀπό 1ης Ἰανουαρίου 1976. Ἡ Ἐπιτροπή ζητεῖ συνεπῶς ἀπό τό Δικαστήριο νά ἐπιβεβαιώσει τήν νομολογία Kortner πού ἀναφέρθηκε, δεδομένου ὅτι ἡ ὑπό κρίση ὑπόθεση εἶναι προφανῶς παρόμοια μέ τήν ὑπόθεση Kortner.

Ἡ προσφυγή ὡς «ἀναγνωριστική» εἶναι ἐπίσης ἀπαράδεκτη, δεδομένου ὅτι τό Δικαστήριο, σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 179 τῆς συνθήκης, εἶναι ἁρμόδιο ἐπί διαφορῶν τοῦ προσωπικοῦ «ἐντός τῶν ὁρίων καί σύμφωνα μέ τίς προϋποθέσεις πού ὁρίζει ὁ κονονισμός ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως». Ἑπομένως δύναται νά ἀποφανθεῖ μόνον ἐπί τῆς νομιμότητος μιᾶς «βλαπτικῆς» πράξεως, ἄλλως ἡ προσφυγή εἶναι ἀπαράδεκτη. Ἡ Ἐπιτροπή δέν ἐννοεῖ πῶς εἶναι δυνατόν νά ζητηθεῖ ἀπό τό Δικαστήριο, ἐκτός ἀπό τά αἰτήματα περί ἀκυρώσεως μιᾶς πράξεως, νά ἐκδώσει ἀπόφαση πού δέν θά εἶναι οὔτε ἀπόφαση περί ἀκυρώσεως οὔτε ἀπόφαση μέ τήν ὁποία ἀπορρίπτονται τά αἰτήματα περί ἀκυρώσεως καί μέ τήν ὁποία θά προβαίνει σέ διαπιστώσεις πού ἀφοροῦν ὁρισμένα πραγματικά περιστατικά ἢ νομικά θέματα. Στήν ὑπόθεση 32/68, πού ἀναφέρθηκε, ἐδόθη ἤδη στό Δικαστήριο ἡ εὐκαιρία νά κηρύξει ἑαυτό ἀναρμόδιο. Ὅσον ἀφορᾶ τήν ἀπόφαση πού ἐξεδόθη στήν ὑπόθεση 28/74 πού ἀνεφέρθη, στήν ὁποία ὁ προσφεύγων στηρίζει τά αἰτήματά

του περί ἀναγνωρίσεως, δέν συνιστᾶ κατά κανένα τρόπο ἐπέκταση τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ Δικαστηρίου μέσω τῆς νομολογίας. Ἡ διαπίστωση ὅτι ἐναπόκειται στό Συμβούλιο νά προσαρμόσει τόν κανονισμό στήν οἰκονομική πραγματικότητα — διότι εἶναι ἁρμόδιο γι' αὐτό — εἶναι ἡ μία περίπτωση· ἡ ἄλλη περίπτωση εἶναι ὅτι πρέπει νά προβεῖ στήν προσαρμογή αὐτή, διότι ἄν παραλείψει τήν ἐνέργεια αὐτή, δύναται νά καταδικασθεῖ στό πλαίσιο προσφυγῆς λόγω παραλείψεως κατά τήν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 175, παράγραφος 3, τῆς συνθήκης.

κάθε πληρωμή τοῦ μισθοῦ ἀπό 1ης Ἰανουαρίου 1976 ἔπρεπε νά ὑποβληθεῖ αἴτηση, στήν συνέχεια ἔνσταση καί τελικῶς νά ἀσκηθεῖ προσφυγή, ἔπρεπε νά ὑποβληθοῦν ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς περίπου 30 000 ἐνστάσεις καί νά ἀσκηθοῦν 30 000 προσφυγές. Δεδομένου ὅτι οἱ τακτικές προσαρμογές στίς ὁποῖες προβαίνει τό Συμβούλιο ἔχουν, κάθε φορά, ἀναδρομική ἰσχύ 6 μηνῶν, λόγω μή ἀμέσου ὑποβολῆς ἐνστάσεως γιά τόν πρῶτο καί γιά τούς δύο ἑπομένους μῆνες, ὁ προσφεύγων θά ἔχανε τό δικαίωμά του γιά τούς τρεῖς πρώτους καί ἀκόμη καί γιά τούς τρεῖς ἑπομένους μῆνες.

2. Μέ τίς παρατηρήσεις του ἐπί τῆς ἐνστάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς, ὁ *προσφεύγων* ἰσχυρίζεται ὅτι, ὅσον ἀφορᾶ τό δῆθεν μή παραδεκτό τῆς προσφυγῆς, καί κατά τό μέρος πού εἶναι προσφυγή ἀκυρώσεως καί κατά τό μέρος πού ἀφορᾶ τόν συντελεστή ἀναπροσαρμογῆς, πού ἀναφέρεται στό ἄρθρο 65, παράγραφος 2, τοῦ κανονισμοῦ, δέν εἶναι δυνατόν νά γίνει λόγος γιά δικαίωμα ἐπί ὁρισμένου ἤ εὐχερῶς προσδιοριζομένου ποσοῦ. Ἡ διάταξη αὐτή δέν παρέχει κανένα ἀπ' εὐθείας καί ἄμεσο δικαίωμα στόν ὑπάλληλο, ἀλλά δημιουργεῖ εἰς βάρος τοῦ Συμβουλίου, ἀλλά ὄχι εἰς βάρος τοῦ ὀργάνου, στό ὁποῖο ὑπάγεται ὁ ὑπάλληλος, ὑποχρέωση «πολιτικοῦ» χαρακτῆρος, τήν ἐκπλήρωση τῆς ὁποίας δέν εἶναι δυνατόν νά ἐπιτύχει ὁ ὑπάλληλος μέσω τῶν διαδικασιῶν πού προβλέπονται γι' αὐτόν καί ἀναφέρονται στά ἄρθρα 90 καί 91 τοῦ κανονισμοῦ. Συνεπῶς, ὁ προσφεύγων δέν ἠδύνατο νά ὑποβάλει στό Συμβούλιο αἴτηση ἤ ἔνσταση οὔτε πολύ περισσότερο νά ἀσκήσει προσφυγή ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου. Θά ἔπρεπε νά περιορισθεῖ νά ἀναμένει τήν ἐκβαση τῶν «πολιτικῶν» διαπραγματεύσεων πού ἤρχισαν ἡ τοπική ἐπιτροπή προσωπικοῦ καί οἱ ἀντιπροσωπευτικές ὀργανώσεις τοῦ προσωπικοῦ, διαπραγματεύσεις οἱ ὁποῖες κατέληξαν ἀκριβῶς στόν κανονισμό πού προσβάλλει ὁ προσφεύγων, διότι ἡ ἀναδρομική ἰσχύς πού προβλέπει δέν ἀνταποκρίνεται στά ἀντικειμενικά δεδομένα τοῦ προβλήματος. Ἄν γιά

Τό Δικαστήριο ἔχει ἤδη δεχθεῖ, ἐπ' εὐκαιρία ἄλλου εἴδους ὑποθέσεων (ἀλλά οἱ γενικές ἀρχές στίς ὁποῖες ἐβασίσθη ἔχουν γενική ἐφαρμογή), ὅτι ἕνα νέο ἐπαρκῶς οὐσιῶδες γεγονός, κινεῖ ἐκ νέου τίς προθεσμίες. Ὁ προσφεύγων δέν ἀμφιβάλλει ὅτι στήν προκειμένη περίπτωση ἡ δημοσίευση τοῦ κανονισμοῦ 3087/78 συνιστᾶ νέο, οὐσιῶδες γεγονός ἐν σχέσει πρός τήν προηγουμένη κατάσταση καί τοποθετεῖται στό πλαίσιο τῶν «πολιτικῶν διαπραγματεύσεων» πού ἤρχισαν ἀπό τήν ἀρχή τοῦ 1979. Προφανῶς γιά οἰκονομικούς λόγους, τό Συμβούλιο καθώρισε τήν διάρκεια τῆς ἀναδρομικῆς ἰσχύος γιά ἕνα ἔτος.

Ἡ παρούσα δίκη στήν πραγματικότητα ἀφορᾶ τό γεγονός ὅτι ἡ Ἐπιτροπή δέν ἔλαβε ὑπ' ὄψη τήν δικαιολογημένη ἐμπιστοσύνη τῶν ὑπαλλήλων. Ἡ παράλειψη αὐτή συνιστᾶ πταῖσμα ἐκ μέρους τῆς Ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία κακῶς δέν ἐφρόντισε νά ἐπιτύχει τό συντομότερο τήν ρύθμιση τοῦ προβλήματος τῆς προσαρμογῆς τοῦ συντελεστοῦ ἀναπροσαρμογῆς καί ἡ ὁποία, ἐν πάση περιπτώσει, κακῶς ἐπικαλεῖται τώρα ὅτι οἱ ἐνστάσεις ὑπεβλήθησαν ἐκπροθέσμως. Ἡ ἀρχή αὐτή ἐκφράζεται μέ τόν ἀγγλοσαξωνικό θεσμό τοῦ estoppel,

σύμφωνα μέ τόν ὁποῖο ἡ Ἐπιτροπή, ἡ ὁποία εἶναι ὑπεύθυνη τῆς καθυστερήσεως, δέν εἶναι δυνατόν νά ἀντιτεθεῖ στήν ὑποβολή τῶν ἐνστάσεων ἀπό τούς ὑπαλλήλους, οἱ ὁποῖες δέν θά ἦταν ἐκπρόθεσμες, ὅπως ἰσχυρίζεται, ἄν αὐτή ἡ ἴδια δέν εἶχε δημιουργήσει μία κατάσταση, στήν ὁποία ὀφείλεται αὐτός ὁ δηθεν ἐκπρόθεσμος χαρακτήρας.

Ὁ προσφεύγων δέν ἀμφισβητεῖ ὅτι ἡ πλήρης δικαιοδοσία τοῦ Δικαστηρίου, ἡ ὁποία τοῦ ἐπιτρέπει νά ὑποχρεώσει τήν Ἐπιτροπή νά καταβάλει τά καθυστερούμενα ποσά τῶν ἀποδοχῶν, εἶναι δυνατόν νά λειτουργήσει μόνον ἄν τό Δικαστήριο εἶναι ἁρμόδιο νά ἀκυρώσει τήν σχετική πράξη, πράγμα πού δέν θά συνέβαινε, ἄν ἡ προσφυγή εἶχε ἀσκηθεῖ ἐκπροθέσμως.

Ὁ προσφεύγων ἐκπλήσσεται, πῶς ἡ Ἐπιτροπή βεβαιώνει ὅτι ἡ ὑπό κρίση ὑπόθεση εἶναι «προφανῶς παρόμοια» μέ τήν ὑπόθεση Kortner. Ἡ ὑπόθεση Kortner ἦταν τελείως διαφορετική· ἐπρόκειτο γιά γυναῖκες ὑπαλλήλους οἱ ὁποῖες ἐπίστευσαν ὅτι ἔχουν δικαίωμα πρός ἀποζημίωση ὅπως ὁρισμένες ἀπό τίς συναδέλφους τους, στίς ὁποῖες ἐπεδικάσθη ἀποζημίωση μετά ἀπό ἐμπρόθεσμη ἄσκηση προσφυγῆς· οἱ ὑπάλληλοι αὐτοί ἐθεώρησαν δεδομένο ὅτι ἡ νέα νομολογία συνιστᾶ νέο γεγονός. Στήν παρούσα δίκη, τό νέο οὐσιῶδες γεγονός δέν εἶναι νέα νομολογία, ἀλλά ἕνας κανονισμός τοῦ Συμβουλίου. Στήν προκειμένη περίπτωση οὔτε τό αἴτημα οὔτε ἡ αἰτίαση ἐπί τῆς ὁποίας στηρίζεται συνδέονται στενῶς μέ τήν αἴτηση περί ἀκυρώσεως ἤ περί καταβολῆς προσθέτων ἀποδοχῶν. Καί δέν ἀρκεῖ τό γεγονός ὅτι ἡ ἀποζημίωση ὑπολογίζεται ἀπό τῶν προσθέτων αὐτῶν ἀποδοχῶν (καί πῶς ἦταν δυνατόν νά γίνει ἀλλοιῶς;) γιά νά εἶναι δυνατόν νά ὑποστηριχθεῖ ὅτι ὑπάρχει παρόμοια σχέση. Ἄν γίνει δεκτό ὅτι ὑπάρχει αὐτή ἡ σχέση, αὐτό ἰσοδυναμεῖ μέ ἄρνηση τῆς δυνατότητας γιά τό Δικαστήριο νά ὑποχρεώσει ἕνα ὄργανο νά καταβάλει ἀποζημίωση σέ ὑπάλληλο λόγω ὑπηρεσιακοῦ πταίσματος ἀνεξαρτήτως ἀπό τήν ἀκύρωση μιᾶς πράξεως. Στήν ὑπόθεση 61/76 (Geist, Recueil 1977, σ. 1419) τό Δικαστήριο ὑπεχρέωσε τήν Ἐπιτροπή νά καταβάλει ἀποζημίωση σέ ὑπάλληλο, διότι δέν συνετάχθησαν οἱ ἐκθέσεις ἀθμολογήσεώς του καί αὐτό ἐνῶ δέν ἔγινε δεκτό τό κύριο αἴτημά του περί ἀκυρώσεως ἀποφάσεως μέ τή ὁποία ἀνετοποθετήθη.

Κατά τό μέρος πού ἡ προσφυγή εἶναι ἀναγνωριστική, ὁ προσφεύγων παρατηρεῖ ὅτι τό Δικαστήριο δύναται νά καταστήσει γνωστή, στό πλαίσιο τῆς διαφορᾶς, τήν θέση του ἐπί τῆς οὐσίας, ἀκόμη καί ἄν ἀπορρίψει τήν προσφυγή ὡς ἀπαράδεκτη ἤ λόγω ἐλλείψεως ἁρμοδιότητος.

3. Μέ τό ὑπόμνημα ἀντικρούσεως, ἡ *Ἐπιτροπή* ἀπαντᾶ ὅτι θά ἀρκοῦσε στόν προσφεύγοντα νά ὑποβάλει μόνο μία διοικητική ἔνσταση κατά τοῦ ἐκκαθαριστικοῦ σημειώματος ἀποδοχῶν τοῦ μηνός Ἰανουαρίου 1976 γιά νά εἶναι δυνατόν νά ἐπιληφθεῖ τό Δικαστήριο τοῦ ὅλου προβλήματος πού ἀφορᾶ τήν ἀναδρομικότητα μεταξύ Ἰανουαρίου 1976 καί Δεκεμβρίου 1977, κατόπιν προσφυγῆς πού θά εἶχε ἀσκηθεῖ μετά ἀπό τήν ἀπόρριψη τῆς ἐν λόγω ἐνστάσεως.

Προβάλλει ἕνα πρόσθετο λόγο ἀπαραδέκτου, πού ἀφορᾶ τήν προσφυγή κατά τό μέρος πού ἀναφέρεται στό γεγονός ὅτι μέ τήν προσβαλλομένη ἀπόφαση δέν ἐλήφθη ὑπ' ὄψη τό εἰδικό κόστος ζωῆς στήν ἐπαρχία Varese. Πράγματι, τό θέμα αὐτό δέν ἀποτελοῦσε ἀντικείμενο τῆς ἐνστάσεως. Ἀπό τήν νομολογία τοῦ Δικαστηρίου συνάγεται, ὅμως, ὅτι τῆς προσφυγῆς πρέπει νά προηγεῖται ἔνσταση καί ὅτι, ἐν πάση περιπτώσει, τά αἰτήματα πού ὑποβάλλονται μέ τήν προσφυγή δέν εἶναι δυνατόν νά τροποποιήσουν οὔτε τήν αἰτία οὔτε τό ἀντικείμενο τῆς ἐνστάσεως.

Ἡ ἄποψή της αὐτή ἐπιβεβαιώνεται ἀπό τίς προτάσεις τοῦ γενικοῦ εἰσαγγελέως Capotorti, τῆς 14ης Μαΐου 1981 στήν παρούσα

ὑπόθεση, στήν παράλληλη ὑπόθεση 158/79 (Roumengous) καί στήν ὑπόθεση 543/79 (Birke).

4. Μέ τό ὑπόμνημα ἀπαντήσεως, ὁ *προσφεύγων* ἰσχυρίζεται ὅτι, σέ μιά κατάσταση πού χαρακτηρίζεται ἀπό προβλήματα μέ ἔντονο τεχνικό χαρακτήρα, ἐνεπιστεύθη τούς ἐκπροσώπους τοῦ προσωπικοῦ καί δέν ἠσχολήθη ὁ ἴδιος μέ τήν προσωπική του κατάσταση, ὅπως αὐτή ἐμφαίνετο ἀπό τήν ἀνάγνωση, ἐξ ἄλλου δυσχερῆ καί ἀβέβαιη, τῶν ἐκκαθαριστικῶν σημειωμάτων ἀποδοχῶν. Ἡ διοίκηση δέν ἀπήντησε σαφῶς σέ κάθε ὑπάλληλο. Συνέταξε μιά ἀπάντηση, μέ ἡμερομηνία 11 Ἰουλίου 1979, ἡ ὁποία μᾶλλον συνιστοῦσε ἕνα εἶδος ἐγκυκλίου, ὅπου συνεχέοντο διάφορες ἐνστάσεις κατά διαφόρων κανονισμῶν καί ἡ ὁποία βεβαίως δέν ἀποτελοῦσε ρητή ἀπόρριψη τῶν ἐνστάσεων καθενός τῶν ἐνδιαφερομένων, μεταξύ τῶν ὁποίων ὁ ἴδιος ὁ προσφεύγων. Ἀπό τά ἀνωτέρω ἕπεται ὅτι οἱ ὑποβληθεῖσες ἐνστάσεις εἶναι δυνατόν νά θεωρηθοῦν ὡς συνήθεις ἐνέργειες πού προηγοῦνται τῆς ἀσκήσεως προσφυγῆς, ὅπως οἱ ἐνέργειες στίς ὁποῖες προβαίνει ἕνας ὑπάλληλος, ὅταν ἀντιμετωπίζει ἕνα πρόβλημα πού ἀφορᾶ μόνον αὐτόν τόν ἴδιο.

Κατά πάγια νομολογία, τό Δικαστήριο ἔχει δεχθεῖ ὅτι ὁ προσφεύγων δύναται νά ὑποβάλει πρόσθετα αἰτήματα ὑπό τόν ὅρο ὅτι τά αἰτήματα αὐτά συνάγονται ἐμμέσως ἀπό τά αἰτήματα πού ὑπεβλήθησαν κατ' ἀρχάς. Ὁ προσφεύγων συνάγει ἀπό τό ἀστικό δικονομικό δίκαιο (ἔνσταση «obscuri libelli») ὅτι τό αἴτημα μέ τό ὁποῖο ζητεῖται ἀπό τό Δικαστήριο νά ἀποφανθεῖ ἐπί τῶν προσθέτων ἀποδοχῶν, τό ὁποῖο ἔχει ὡς αἰτία τήν διαφορά τοῦ ἐπιπέδου τοῦ κόστους ζωῆς στήν ἐπαρχία Varese ἐν σχέσει πρός τήν Ρώμη δέν συνιστᾶ, κατά κανένα τρόπο, νέο στοιχεῖο γιά τήν καθ' ἧς. Ἐν πάση περιπτώσει, ἄν ἡ καθ' ἧς ἤθελε νά προβάλει ἔνσταση, ἔπρεπε νά τήν προβάλει «in limine litis». Τέλος, ὁ προσφεύγων ἐμμένει, ἐπικουρικῶς, στήν ἄποψή του, σύμφωνα μέ τήν ὁποία, κάνοντας χρήση τῆς γενικοτέρας του ἁρμοδιότητος πρός καθορισμό τῆς γενικοτέρας πολιτικῆς τῶν Κοινοτήτων, τό Δικαστήριο δύναται νά καταστήσει γνωστή τήν θέση του ἐπί τῶν προσβαλλομένων κανονισμῶν.

5. Μέ τό ὑπόμνημα ἀνταπαντήσεως, ἡ *Ἐπιτροπή* τονίζει ὅτι, ἄν εὐσταθεῖ ἡ ἄποψη τοῦ προσφεύγοντος σύμφωνα μέ τήν ὁποία ἡ ἔλλειψη δικαιώματος δικαιολογεῖ, κατ' αὐτόν, τό γεγονός ὅτι δέν ὑπέβαλε ἔνσταση σχετική μέ τό ποσό τῶν ἀποδοχῶν του, τοῦ ὁποίου ἔγινε ἐκκαθάριση κατά τά ἔτη 1976 καί 1977, τίθεται τό ἐρώτημα, πῶς εἶναι δυνατόν ξαφνικά νά ἀποκτήσει δικαίωμα ἀπό τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1978, ἐνῶ αὐτό δέν συνέβαινε κατά τά ἔτη 1976 καί 1977. Ἐν πάση περιπτώσει, τέτοιο δικαίωμα γιά τήν περίοδο 1976-1977 δέν ἀπορρέει ἀπό τόν κανονισμό 3087/78, διότι ὁ ἀνωτέρω κανονισμός αὐξάνει τόν ἐν λόγω συντελεστή ἀναπροσαρμογῆς μόνον ἀπό 1ης Ἰανουαρίου 1978.

Ἐσκεμμένως ὁ προσφεύγων δέν ὑπέβαλε ἔνσταση τό 1976 καί 1977, ὑπολογίζοντας, χωρίς ἀμφιβολία, ὅτι θά ἱκανοποιηθεῖ μέσω ἑνός κανονισμοῦ, ὁ ὁποῖος θά ἐτίθετο σέ ἰσχύ ἀναδρομικῶς ἀπό 1ης Ἰανουαρίου 1976.

Ἡ ἀπό 11ης Ἰουλίου 1979 ἀπάντηση στίς ἐνστάσεις τοῦ προσφεύγοντος, ἐνῶ εἶχε τήν μορφή ἐγκυκλίου, ἀπηυθύνθη προσωπικῶς στόν προσφεύγοντα. Κατά τά λοιπά, ὅταν ἐντός τεσσάρων μηνῶν ἀπό τῆς ὑποβολῆς τῆς ἐνστάσεως, δέν ἐκδοθεῖ ρητή ἀπορριπτική ἀπόφαση, αὐτό, σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 90, παράγραφος 1, τοῦ κανονισμοῦ, ἰσχύει ὡς σιωπηρή ἀπορριπτική ἀπόφαση. Ἐν πάση περιπτώσει ἡ ὑπό κρίση προσφυγή θά ἔπρεπε νά ἀσκηθεῖ ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου ἐντός τῆς ἀποκλειστικῆς προθεσμίας, ὑπολογιζομένης ἀπό τῆς κοινοποιήσεως τῆς ρητῆς ἀπορριπτικῆς ἀποφάσεως

ἐπί τῶν ἐνστάσεων. Ἐν τούτοις, δέν ἠσκήθη οἱαδήποτε προσφυγή ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου τό 1976 καί 1977 σχετική μέ τό ἐπίπεδο τῶν συντελεστῶν ἀναπροσαρμογῆς γιά τήν Ἰταλία γιά τήν ἀνωτέρω περίοδο.

Δέν εἶναι δυνατόν νά ἀποφευχθεῖ ἡ ἀπόρριψη λόγω τοῦ ἀπαραδέκτου, μέ τήν ἐπίκληση τῆς ἐννοίας «obscuri libelli», δεδομένου ὅτι τό κείμενο τῶν ἐνστάσεων ἦταν τελείως σαφές καί δέν περιεῖχε καμμία ἔμμεση ἀναφορά στό πρόβλημα τοῦ κόστους ζωῆς στήν Varese. Ματαίως ὑποστηρίζεται ἐπίσης ὅτι ἡ ἔνσταση ἀπαραδέκτου ἔπρεπε νά προβληθεῖ «in limine litis». Καμμία διάταξη τοῦ κανονισμοῦ διαδικασίας δέν ἐπιβεβαιώνει τήν ἄποψη αὐτή. Ἀντιθέτως, ὁ διάδικος δύναται νά προβάλει διαδοχικῶς πολλές ἐνστάσεις, ἐφ' ὅσον τό Δικαστήριο δέν ἔχει ἐπιληφθεῖ τῆς οὐσίας.

Ὅσον ἀφορᾶ τό αἴτημα τῆς προσφυγῆς, μέ τό ὁποῖο ζητεῖται ἀπό τό Δικαστήριο νά κάνει χρήση τῆς πλήρους δικαιοδοσίας του, δέν παρεσχέθη καμμία ἔνδειξη σχετική μέ τήν ὕπαρξη ζημίας ἄλλης, ἐκτός ἀπό τήν χρηματική. Ὅσον ἀφορᾶ τήν εὐθύνη τῆς διοικήσεως, ἡ προσφυγή εἶναι ἀπαράδεκτη διότι, κι ἄν ἀκόμη ὑποτεθεῖ, ὑπόθεση πού δέν εὐσταθεῖ, ὅτι ἡ πρόταση τῆς Ἐπιτροπῆς πρός τό Συμβούλιο συνιστᾶ προσβλητή πράξη, ὁ προσφεύγων ὤφειλε νά ὑποβάλει ἔνσταση ἐντός τριῶν μηνῶν ἀπό τῆς ἡμέρας κατά τήν ὁποία ἔλαβε γνώση τῆς προτάσεως αὐτῆς, καί ὅτι ἡ εὐθύνη τῆς Ἐπιτροπῆς προϋποθέτει ἐπίσης τήν ὕπαρξη ζημίας καί συνάφεια μεταξύ τῆς ζημίας καί τῆς παρανόμου συμπεριφορᾶς. Τίποτα ὅμως δέν ἀποδεικνύει ὅτι τό Συμβούλιο θά εἶχε ἀκολουθήσει τήν πρόταση τῆς Ἐπιτροπῆς, ἄν αὐτή τοῦ εἶχε προτείνει νά ἰσχύσει ἀναδρομικῶς ἀπό 1ης Ἰανουαρίου 1976 ἡ αὔξηση τοῦ συντελεστοῦ ἀναπροσαρμογῆς.

Τό Δικαστήριο, ἐπιλαμβανόμενο προσφυγῆς «θά καταστήσει γνωστή τήν θέση του» μέσω τῆς ἀποφάσεως πού θά ἐκδώσει, μέ τήν ὁποία θά ἀποφαίνεται ἐπί τοῦ παραδεκτοῦ καί ἐνδεχομένως ἐπί τοῦ βασίμου τῆς προσφυγῆς. Δέν ὑπάρχει καμμία ἀνάγκη νά ὑποβληθεῖ, ὡς πρός τό σημεῖο αὐτό, χωριστό αἴτημα, τό ὁποῖο ματαίως προστίθεται στά αἰτήματα ἀκυρώσεως καί ἀποζημιώσεως.

Β — Ἐπί τῆς οὐσίας

1. Μέ τό ὑπόμνημα ἀντικρούσεώς της, ἡ *Ἐπιτροπή* προχωρεῖ «ὅλως ἐπικουρικῶς» στήν ἐξέταση τῆς οὐσίας τῶν λόγων πού προβάλλονται πρός ὑποστήριξη τῆς προσφυγῆς.

Ἐπί τοῦ πρώτου λόγου, ἡ Ἐπιτροπή ὑπενθυμίζει ὅτι ὁ ἐπίδικος συντελεστής ἀναπροσαρμογῆς καθωρίσθη μέ βάση διαγράμματα ἐξαγωγῆς τοῦ μέσου ὅρου κατά τήν ἔρευνα «οἰκογενειακός προϋπολογισμός τῶν ὑπαλλήλων, πού διενεργήθη στίς Βρυξέλλες καί στήν Ispra τό 1967 (οἱ ἐκπρόσωποι τοῦ προσωπικοῦ ἦσαν ἀντίθετοι στήν διενέργεια νέας ἐρεύνης γιά τό 1978, λόγω τῆς καθυστερήσεως πού θά συνεπήγετο γιά τόν καθορισμό τοῦ νέου συντελεστοῦ ἀναπροσαρμογῆς)· πάντως, τά διαγράμματα αὐτά ὑπέστησαν ἀλλαγές γιά νά προσαρμοσθοῦν τό 1976. Σχετικά μέ τίς ἔρευνες τῶν τιμῶν, αὐτές διενεργήθησαν τόν Ὀκτώβριο καί Νοέμβριο 1975, συμπεριελήφθησαν ὅμως στούς δεῖκτες τιμῶν Ρώμης καί Βρυξελλῶν πού καθωρίσθησαν τόν Δεκέμβριο 1977, ὥστε ὁ θεσπισθείς τελικά συντελεστής ἀναπροσαρμογῆς νά βασίζεται στό κόστος ζωῆς στήν Ρώμη καί στίς Βρυξέλλες κατά τόν Δεκέμβριο 1977. Συνεπῶς, δέν συντρέχει περίπτωση ἀναδρομικότητος, ἀπό 1ης Ἰανουαρίου 1976, γιά συντελεστή ἀναπροσαρμογῆς βασιζόμενο σέ ἔρευνες τιμῶν ἐνημερωμένων ὡς τόν Δεκέμβριο 1977.

Κατά τά λοιπά, τό ἄρθρο 65, παράγραφος 2, τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως προβλέπει ὅτι ἡ προσαρμογή τῶν συντελεστῶν ἀναπροσαρμογῆς πραγματοποιεῖται «ἄν χρειασθεῖ» ἀναδρομικῶς, πού ἀποδεικνύει σαφῶς ὅτι οἱ ἁρμόδιες πρός τοῦτο ὑπηρεσίες διαθέτουν κάποιο

περιθώριο έφαρμογῆς. Ἄλλωστε, οἱ ἐκπρόσωποι τοῦ προσωπικοῦ ἐδήλωσαν ἐπανειλημμένα ὅτι ἠδύναντο νά ἀποδεχθοῦν ὅτι ἡ ἀναδρομικότης τοῦ νέου συντελεστοῦ ἀναπροσαρμογῆς θά φθάνει ὡς τήν 1η Ἰουλίου 1977 ἤ ἀκόμη καί τήν 1η Ἰανουαρίου 1978, ἀναγνωρίζοντας ἔτσι ὅτι ἡ ἀναδρομικότης δέν ἐτίθετο κἄν ἀντικειμενικῶς.

Ὡς πρός τόν δεύτερο λόγο, ἐλλείψει οἱασδήποτε διευκρινίσεως, ἡ καθ' ἧς ὑποθέτει ὅτι ἡ προσφεύγουσα στηρίζει τό αἴτημά της, τό ὁποῖο ἐξ ἄλλου δέν προέβαλε ὑπό μορφή διοικητικῆς ἐνστάσεως, στό γεγονός ὅτι ἡ Στατιστική Ὑπηρεσία προσδιώριζε στήν ἔκθεσή της τῆς 17ης Αὐγούστου 1976 ὅτι τό κόστος ζωῆς στήν ἐπαρχία Varese ἦταν κατά 1,8 % ὑψηλότερο ἐκείνου πού ἴσχυε στήν Ρώμη. Σύμφωνα μέ ἀπόφαση τοῦ Συμβουλίου, ἐκδοθεῖσα τό 1968, ὁ συντελεστής ἀναπροσαρμογῆς γιά μιά συγκεκριμένη χώρα καθορίζεται μέ γνώμονα τό κόστος ζωῆς στήν πρωτεύουσα τῆς χώρας αὐτῆς· ἑπομένως, ἀποκλείεται ὁ συνυπολογισμός τοῦ κόστους ζωῆς σέ κάθε τόπο ὑπηρεσίας. Οἱαδήποτε ἄλλη λύση προσκρούει σέ ἀνυπέρβλητες δυσχέρειες πρακτικῆς φύσεως, ἀφοῦ εἶναι γνωστό ὅτι οἱ ὑπάλληλοι τῆς Ἐπιτροπῆς εἶναι διασκορπισμένοι σέ 150 περίπου τόπους ὑπηρεσίας. Ὁ προσφεύγων δέν δύναται ἐπί πλέον νά ὑποστηρίζει ὅτι ὁ μή συνυπολογισμός τοῦ κόστους ζωῆς στήν ἐπαρχία Varese ἀντίκειται στήν ἐπιείκεια· ἀπό τῆς δημιουργίας τῶν ἐγκαταστάσεων τῆς Ispra μέχρι καί πολύ πρόσφατα, τό κόστος ζωῆς στήν Ρώμη ἦταν σαφῶς ὑψηλότερο ἐκείνου τῆς ἐπαρχίας Varese καί ἑπομένως ὁ προσφεύγων εἶχε ἐπωφεληθεῖ ἐπί σειρά ἐτῶν ἑνός συντελεστοῦ ἀναπροσαρμογῆς πού εἶχε ὑπολογισθεῖ σέ συνάρτηση μέ κόστος ζωῆς ὑψηλοτέρου ἐκείνου πού ἔθιγε στήν πραγματικότητα τόν προϋπολογισμό του. Τέλος, ἔχει σημασία νά ὑπογραμμισθεῖ ὅτι ἡ κατά 1,8 % προαναφερθεῖσα διαφορά ἔχει μόνον ἐνδεικτική ἀξία. Τό ἀποτέλεσμα αὐτό προέκυψε ἐάσει δειγματοληπτικῆς ἐρεύνης τιμῶν πού διενεργήθη στήν ἐπαρχία Varese τόν Μάιο 1976 καί ἀφοροῦσε 230 ἀγαθά καί ὑπηρεσίες, ἐνῶ οἱ κατάλογοι τιμῶν γιά τίς Βρυξέλλες καί τήν Ρώμη περιελάμβαναν 700 ἀγαθά καί ὑπηρεσίες. Περαιτέρω, τό ἀποτέλεσμα αὐτό ἐπετεύχθη μέ ἐάση διάγραμμα ἐξαγωγῆς τοῦ μέσου ὅρου πού συνετάγη μετά ἀπό ἔρευνα τοῦ 1967, διάγραμμα πού ἀναπροσηρμόσθη ἐέβαια, χωρίς ὅμως νά διενεργηθεῖ νέα ἔρευνα, λαμβάνοντας ὑπ' ὄψη, ὅπως ἀνεφέρθη ἀνωτέρω, τίς ἀντιρρήσεις τῶν συνδικαλιστικῶν καί ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων.

Ὅσον ἀφορᾶ τόν τρίτο λόγο, ἀπό τήν διατύπωσή του προκύπτει σαφῶς ὅτι στηρίζεται ὄχι στό ὅτι ὁ κανονισμός 3087/78 εἰσάγει δυσμενή διάκριση, πράγμα πού θά εἶχε ὡς συνέπεια νά ἐπικαλεσθεῖ ὁ προσφεύγων τήν μή ἐφαρμογή τοῦ κανονισμοῦ αὐτοῦ, ἀλλά στήν εἰσάγουσα διακρίσεις ἐφαρμογή του ἐκ μέρους τῆς Ἐπιτροπῆς. Συνεπῶς ὁ λόγος αὐτός εἶναι προφανῶς ἀβάσιμος. Πράγματι τό ἄρθρο 1, παράγραφος 1, τοῦ ἐν λόγω κανονισμοῦ ὁρίζει ρητῶς ὅτι ὁ νέος συντελεστής ἀναπροσαρμογῆς θά ἐφαρμοσθεῖ ἀπό 1ης Ἰανουαρίου 1978. Συνεπῶς, ἐννοεῖται ὅτι ἡ Ἐπιτροπή δέν ἠδύνατο, κατά τήν ἐφαρμογή τοῦ κανονισμοῦ, νά λάβει ὑπ' ὄψη της ἄλλη ἡμερομηνία· πολύ περισσότερο δέν προέβη σέ καμμία πράξη, ἡ ὁποία νά ἐπισύρει τήν εὐθύνη της.

Ὅσον ἀφορᾶ τόν τέταρτο λόγο, ἡ Ἐπιτροπή θεωρεῖ ὅτι τά οἰκονομικά δεδομένα δέν ἐπέβαλαν νά ἀποφασίσει τήν ἀναδρομική ἰσχύ πρίν ἀπό τήν 1η Ἰανουαρίου 1978 καί ὅτι ἡ διασταλτική ἑρμηνεία τοῦ καθήκοντος ἀρωγῆς δέν εἶναι δυνατόν, ἐάσει τοῦ ἄρθρου 24 τοῦ κανονισμοῦ, νά γίνει δεκτή. Οἱ προτάσεις τοῦ γενικοῦ εἰσαγγελέως Dutheillet de Lamothe στίς ὑποθέσεις

63 ἕως 75/70, Bode (Recueil 1971, σ. 558) εἶναι δυνατόν νά εἶναι χρήσιμες στήν προκειμένη περίπτωση· ὁ κανονισμός 3087/78 ἐξεδόθη ἀπό τό Συμβούλιο γιά νά ἐξυγιανθεῖ μιά κατάσταση ἡ ὁποία εἶχε προκληθεῖ ἀπό τήν ὑποτίμηση τῆς ἰταλικῆς λιρέτας καί ἀπό τήν αὔξηση τοῦ κόστους ζωῆς στήν Ἰταλία. Κι ἄν ἀκόμη ὑποτεθεῖ ὅτι μέ τήν πρόταση κανονισμοῦ πού διεβίβασε στό Συμβούλιο, ἡ Ἐπιτροπή ὤφειλε νά ὑποδείξει τήν 1η Ἰανουαρίου 1976 ὡς ἡμέρα ἐνάρξεως ἰσχύος, τώρα εἶναι ἤδη δεδομένο ὅτι τό Συμβούλιο δέν θά εἶχε δεχθεῖ τήν ἡμερομηνία αὐτή, ὅπως ἀνεφέρθη προηγουμένως· συνεπῶς, κι ἄν ἀκόμη γίνει δεκτό ὅτι μή προτείνοντας στό Συμβούλιο ἡμερομηνία ἡ Ἐπιτροπή ὑπέπεσε σέ πταῖσμα, ἀποδεικνύεται ὅτι τό πταῖσμα αὐτό δέν ἔχει αἰτιώδη συνάφεια μέ τήν ζημία πού ἐπικαλεῖται ὁ προσφεύγων.

Ὅσον ἀφορᾶ τό «ἀναγνωριστικό» αἴτημα, ἡ Ἐπιτροπή ἀναφέρεται στήν ἔνσταση ἀπαραδέκτου πού προέβαλε, μέ τήν ὁποία ἀποδεικνύει ὅτι ἡ ἀπόφαση Gillet δέν ἀποτελεῖ, κατά κανένα τρόπο, παράδειγμα ἀναγνωριστικῆς ἀποφάσεως καί γενικότερα ὅτι ἡ «ἀναγνωριστική» προσφυγή εἶναι ἄγνωστη στίς διαφορές τοῦ προσωπικοῦ, ὅπως ρητῶς ἐξεφράσθη τό Δικαστήριο στήν ὑπόθεση Grasselli.

2. Μέ τό ὑπόμνημα ἀπαντήσεως ὁ *προσφεύγων* βασίζεται στό ἔγγραφο τῆς Στατιστικῆς Ὑπηρεσίας τῶν Κοινοτήτων πού ἐπεσυνάφθη στήν πρόταση κανονισμοῦ πού ὑπέβαλε ἡ Ἐπιτροπή στό Συμβούλιο στίς 10 Νοεμβρίου 1978. Φαίνεται ὅτι ἄν γίνει ἀναφορά στούς μέσους ὅρους κατά τήν 1η Ἰανουαρίου 1978, τό 134,5 γίνεται 143,2, πού πράγματι ἀντιστοιχεῖ σέ αὔξηση κατά 6,4 %. Ἀλλά ἀπό τό ἔγγραφο αὐτό προκύπτει ἐπίσης ὅτι ἀπό τόν Ἰούλιο 1975 ὁ συντελεστής γιά τήν Ἰταλία ἔπρεπε νά εἶναι 119, συγκρινόμενος μέ τίς Βρυξέλλες = 100, γεγονός πού δικαιολογεῖ αὔξηση ἀπό 112 σέ 119 ἀπό 1ης Ἰανουαρίου 1976, δηλαδή αὔξηση ἐπίσης κατά 6,4 %.

Ὁ προσφεύγων θεωρεῖ ὅτι μέ τήν ἔκφραση «κατά περίπτωση» πού εὑρίσκεται στό ἄρθρο 65 τοῦ κανονισμοῦ, δέν πρέπει νά ἐννοηθεῖ ὅτι τό Συμβούλιο δύναται νά καθορίσει κατά τήν κρίση του τήν ἀναδρομική ἰσχύ, ἀλλά ὅτι ὀφείλει νά συνδυάσει τά λαμβανόμενα μέτρα μέ τήν ἀναδρομική ἰσχύ, ὅταν χρειασθεῖ ἤ παρουσιασθεῖ ἡ εὐκαιρία. Ἐξ ἄλλου, τό ἴδιο τό κείμενο τοῦ ἄρθρου 65, παράγραφος 2, τάσσει στό Συμβούλιο προθεσμία κατ' ἀνώτατο ὅριο δύο μηνῶν γιά νά λάβει τά ἐνδεικυόμενα μέτρα. Εἶναι συνεπῶς αὐτονόητο ὅτι ἡ ἀναδρομική ἰσχύς δέν πρέπει νά ὑπερβεῖ τήν προθεσμία αὐτή, ἀλλά πρέπει νά ἀρχίσει νά ἰσχύει ἀπό τῆς ἡμερομηνίας πού παρουσιάζεται ἡ αἰσθητή μεταβολή τοῦ κόστους ζωῆς. Αὐτό ἐξηγεῖ γιατί ἐκδίδονται διαδοχικοί κανονισμοί μέ χρονικό σημεῖο ἐνάρξεως ἀναδρομικῆς ἰσχύος μεταβλητό καί προσωρινό ὑπό συνθῆκες τέτοιες, ὥστε παραδείγματος χάριν στήν προκειμένη περίπτωση τό προσωπικό δέν ἔκρινε ὅτι πρέπει νά ἀντιδράσει ἀμέσως κατά τήν ἔκδοση τῶν ἐκκαθαριστικῶν σημειωμάτων ἀποδοχῶν τοῦ Ἰανουαρίου 1976, ἐνῶ ἐπρόκειτο νά ἀρχίσουν διαπραγματεύσεις, οἱ ὁποῖες θά εἶχαν ὡς ἀντικείμενο ἰδίως τό θέμα τῆς ἀναδρομικῆς ἰσχύος. Στήν προκειμένη περίπτωση δέν ὑπάρχει διαφορά ὡς πρός τόν καθορισμό τοῦ συντελεστοῦ ἀναπροσαρμογῆς, δεδομένου ὅτι ἡ αὔξηση κατά 6,4 % δέν παρουσιάζει πρόβλημα. Μεταξύ τῶν διαδίκων ὑπάρχει διαφορά ὡς πρός τήν διάρκεια τῆς ἀναδρομικῆς ἰσχύος καί, ὡς πρός τό σημεῖο αὐτό, φαίνεται ὅτι τό Συμβούλιο ἔλαβε ἀπόφαση βασιζόμενο στήν πρόθεση νά πραγματοποιήσει οἰκονομίες, πράγμα πού δέν συμβαδίζει μέ τό πνεῦμα τοῦ ἄρθρου 65, παράγραφος 2, τοῦ κανονισμοῦ. Τέλος, ἡ ἔγκριση τῶν ἐκπροσώπων τοῦ προσωπικοῦ δέν δεσμεύει τόν προσφεύγοντα, πολύ περισσότερο διότι ἐδέχθησαν νά διαπραγματευθοῦν βάσει

συμβιβαστικῆς συμφωνίας, ἡ ὁποία δέν εἶναι ποτέ τελική. Ἔτσι, στήν αἰτιολογική ἔκθεση τῆς προτάσεως κανονισμοῦ πού ὑπέβαλε ἡ Ἐπιτροπή στίς 10 Νοεμβρίου 1978, αὐτή ἡ ἰδία ἐτόνιζε: «ἡ Ἐπιτροπή ὀφείλει τελικῶς νά πληροφορήσει τό Συμβούλιο ὅτι οἱ ἐκπρόσωποι τοῦ προσωπικοῦ ἐζήτησαν ἡμερομηνία ἐνάρξεως ἰσχύος προηγουμένη τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1978».

Στόν ἰσχυρισμό τῆς Ἐπιτροπῆς, σύμφωνα μέ τόν ὁποῖο τό αἴτημα πού ἀφορᾶ τό εἰδικό κόστος ζωῆς στήν Varese δέν στηρίζεται σέ κανένα ἀπό τούς ἐπικαλούμενους λόγους, ὁ προσφεύγων ἀντιτάσσει ὅτι μιά προσφυγή ἀποτελεῖ ἐνιαῖο σύνολο καί ὅτι οἱ λόγοι πρέπει νά ἀλληλοσυμπληροῦνται· ὅσον ἀφορᾶ τό αἴτημα αὐτό ὁ τρίτος λόγος εἶναι πλήρως σαφής: ἀνεφέρεται συγχρόνως στά ἄρθρα 64 καί 65 τοῦ κανονισμοῦ καί στήν ἀρχή τῆς ἀπαγορεύσεως διακρίσεων. Ὅσον ἀφορᾶ, ἐξ ἄλλου, τά πραγματικά περιστατικά πού στηρίζουν τόν λόγο αὐτό, ἡ Ἐπιτροπή γνωρίζει καλλίτερα ἀπό κάθε ἄλλο τό πρόβλημα αὐτό, διότι ἐπεφορτίσθη νά ὑποβάλει προτάσεις στό Συμβούλιο καί ἐπειδή ἀνεφέρθη στήν ἔκθεση τῆς Στατιστικῆς Ὑπηρεσίας. Δέν εἶναι δυνατόν νά ἀντληθεῖ ἐπιχείρημα ἀπό τό γεγονός ὅτι, μέ ἀπόφαση πού ἐλήφθη τό 1968, τό Συμβούλιο ἀπεφάσισε ὅτι ὁ συντελεστής ἀναπροσαρμογῆς πού ἀναφέρεται σέ συγκεκριμένη χώρα καθορίζεται ἀναλόγως πρός τό κόστος ζωῆς στήν πρωτεύουσα τῆς χώρας. Ἡ πρώτη παράγραφος τοῦ ἄρθρου 64 τοῦ κανονισμοῦ εἶναι κατηγορηματική: ἀφορᾶ τούς τόπους ὑπηρεσίας. Πράγματι, δέν εἶναι πιό δύσκολο νά γίνουν ὑπολογισμοί τοῦ συντελεστοῦ ἀναπροσαρμογῆς γιά 150 ἕδρες ἀπ' ὅ,τι γιά ἕνα ἀριθμό χωρῶν, στόν ὁποῖο δέν περιλαμβάνονται μόνον κράτη μέλη, ἀλλά καί ἡ Ἑλβετία, οἱ Ἡνωμένες Πολιτεῖες καί τό Ἰσραήλ... Τέλος, ὑπάρχει διαφορά μεταξύ ἑδρῶν. Ἀκόμη καί ἄν θά ἔπρεπε νά γίνει συνολικός ὑπολογισμός γιά τίς ἕδρες μέ λίγους μονίμους ἤ μή ὑπαλλήλους, δέν εἶναι δυνατόν νά συμβεῖ τό ἴδιο γιά τό Κέντρο τῆς Ispra ὅπου ὑπηρετοῦν ἄνω τῶν 1 700 προσώπων.

Δέν εὐσταθεῖ ὁ ἰσχυρισμός ὅτι μέχρι πρό τινος τό κόστος ζωῆς στήν Ρώμη ἦταν ὑψηλότερο. Ἀναφερόμενος σέ στοιχεῖα τοῦ δείκτου τιμῶν καταναλώσεως τοῦ Κεντρικοῦ Ἰνστιτούτου Στατιστικῆς τῆς Ρώμης, ὁ προσφεύγων πιστεύει ὅτι δύναται νά ἀποδείξει ὅτι ἀπό τό 1961 οἱ τιμές στήν Varese ἦταν πάντοτε ὑψηλότερες ἀπό τίς τιμές στήν Ρώμη. Ἐν πάση περιπτώσει, ὁ προσφεύγων θεωρεῖ ὅτι οἱ διάδικοι ὀφείλουν νά ἀπαντήσουν στά ἐρωτήματα πού τό Δικαστήριο θά κρίνει ὅτι πρέπει νά τούς θέσει ἤ ὅτι τό Δικαστήριο θά πρέπει νά ζητήσει σέ ἕνα ἤ περισσοτέρους πραγματογνώμονες νά τό διαφωτίσουν ἐπί τοῦ θέματος.

Ὅσον ἀφορᾶ τόν τρίτο λόγο, ὁ προσφεύγων ἀναφέρει ὅτι πράγματι ἔχει ζητήσει τήν μή ἐφαρμογή τοῦ κανονισμοῦ μέ τό δεύτερο αἴτημά του. Ἐπί πλέον, δέν περιορίζεται νά προσάψει στήν Ἐπιτροπή ὅτι ἐφήρμοσε τόν κανονισμό 3087/78, ἀλλά καί τό γεγονός ὅτι πρότεινε στό Συμβούλιο τό ἴδιο τό κείμενο πού αὐτό τελικῶς ἐθέσπισε. Στήν προκειμένη περίπτωση πρόκειται γιά αὐτοτελῆ παράνομη συμπεριφορά, δεδομένου ὅτι ἡ Ἐπιτροπή δέν δύναται νά ἐπικαλεσθεῖ τό γεγονός ὅτι δέν ἠδύνατο νά πράξει ἄλλως, παρά νά ἐφαρμόσει τόν κανονισμό· ἀκόμη περισσότερο δέν εἶναι δυνατόν νά μή ληφθεῖ ὑπ' ὄψη ὅτι ἔχει ἰδία εὐθύνη γιά τήν ἐπεξεργασία τῶν κανονισμῶν καί ὅτι ἠδύνατο νά φέρει τήν διαφορά ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου, πράγμα πού εἶχε ἤδη πράξει στίς ὑποθέσεις 81/72 (Recueil 1973, σ. 575), 70/74 (Recueil 1975, σ. 795) καί 59/81 (πού δέν ἔχει ἀκόμα δημοσιευθεῖ στήν Συλλογή).

Ὅσον ἀφορᾶ τόν τέταρτο λόγο, ἡ ὑπόθεση Bode δέν ἔχει καμμία σχέση μέ τήν ὑπό κρίση ὑπόθεση: στήν ὑπόθεση αὐτή, οἱ προσφεύγοντες ἐζητοῦσαν νά τούς ἐξασφαλίσει τό καθ' οὗ ἡ προσφυγή ὄργανο κατά

τῶν συνεπειῶν ἑνός νομισματικοῦ μέτρου πού εἶχε λάβει τό κράτος καταγωγῆς τους.

3. Μέ τό ὑπόμνημα ἀνταπαντήσεως, ἡ *Ἐπιτροπή* ὑπενθυμίζει ὅτι ὁ συντελεστής ἀναπροσαρμογῆς πού ἄρχισε νά ἰσχύει τήν 1η Ἰανουαρίου 1978 καθωρίσθη βάσει στοιχείων πού εἶχαν προσαρμοσθεῖ ἐν σχέσει πρός τά στοιχεῖα πού ἐχρησιμοποιήθησαν κατά τόν καθορισμό τῶν συντελεστῶν ἀναπροσαρμογῆς γιά τίς προηγούμενες περιόδους. Ἡ μεταρρύθμιση αὐτή συνιστᾶ συνεπῶς πρόοδο, πράγμα πού δέν σημαίνει βεβαίως ὅτι οἱ συντελεστές πού καθωρίσθησαν σέ διαφορετικό ὕψος κάθε φορά μεταξύ 1ης Ἰανουαρίου καί 31ης Δεκεμβρίου 1977 πρέπει νά θεωρηθοῦν ὡς μή σύμφωνοι πρός τό ἄρθρο 65, παράγραφος 2. Ἀντιθέτως, ὑπενθυμίζεται ὅτι τόν Μάιο 1976, ἡ Στατιστική Ὑπηρεσία προέβη, μετά ἀπό αἴτηση τῆς Ἐπιτροπῆς, σέ ἔρευνα ἐπί τῶν τιμῶν στήν ἐπαρχία Varese. Ἀπό τήν ἔκθεση τῆς Ὑπηρεσίας αὐτῆς συνάγεται ὅτι ἀπό τήν διαφορά τοῦ 8,5 % πού ὑπῆρχε μεταξύ τοῦ συντελεστοῦ ἀναπροσαρμογῆς γιά τήν Ἰταλία, ὅπως ὑπελογίσθη γιά τήν Varese (121,5 ἔναντι 100 γιά τίς Βρυξέλλες) καί τοῦ συντελεστοῦ ἀναπροσαρμογῆς γιά τήν Ἰταλία πού καθώρισε τό Συμβούλιο (112,04 ἔναντι 100 γιά τίς Βρυξέλλες), τό 6,7 % ὠφείλετο στήν διαφορετική ἐξέλιξη τοῦ κόστους ζωῆς στήν Ἰταλία καί στό Βέλγιο ἀπό τόν Δεκέμβριο τοῦ 1975 ἕως τόν Ἰούνιο τοῦ 1976. Στίς 30 Δεκεμβρίου 1976, τό Συμβούλιο ἐξέδωσε τόν κανονισμό 3077/76 (JO L 359, σ. 1), μέ τόν ὁποῖο ὁ συντελεστής ἀναπροσαρμογῆς γιά τήν Ἰταλία καθωρίσθη μέ ἔναρξη ἰσχύος τήν 1η Ἰουλίου 1976, σέ 189,3 γιά τήν Ἰταλία ἔναντι 157,8 γιά τό Βέλγιο. Ὁ συντελεστής ἀναπροσαρμογῆς γιά τίς Βρυξέλλες καθωρίσθη σέ 120,1 ἀπό 1ης Ἰανουαρίου 1977. Ὁ συντελεστής ἀναπροσαρμογῆς πού καθώρισε τό Συμβούλιο ἀπό 1ης Ἰουλίου 1976 σέ 189,3 ἤ 119,96 γιά τόν συντελεστή βάσεως, γιά τίς Βρυξέλλες = 100, δέν ἀπεῖχε ἐπομένως παρά μόνον κατά 1,3 % ἀπό τόν συντελεστή πού ὑπελογίσθη ἀπό τήν Στατιστική Ὑπηρεσία γιά τήν Varese. Ἂν συνεπῶς ὁ προσφεύγων θεωρεῖ ὅτι ὁ καθορισμός τῶν συντελεστῶν ἀναπροσαρμογῆς γιά τήν Ἰταλία εἶναι παράνομος, θά πρέπει νά ζητήσει ὄχι τήν ἀπό 1ης Ἰανουαρίου 1976 ἀναδρομική ἐφαρμογή τοῦ συντελεστοῦ ἀναπροσαρμογῆς πού ἤρχισε νά ἰσχύει ἀπό 1ης Ἰανουαρίου 1978, ἀλλά νά ζητήσει τόν καθορισμό τεσσάρων νέων συντελεστῶν, οἱ ὁποῖοι θά πρέπει νά ὑπολογισθοῦν βάσει τῶν τεσσάρων ἐρευνῶν τιμῶν πού ἀντιστοίχως ἔχουν διεξαχθεῖ βάσει τῶν δεδομένων πού ἦταν διαθέσιμα τήν 1η Ἰανουαρίου καί τήν 1η Ἰουλίου 1976 καί 1977. Ἐπιβάλλεται ἐπίσης, γιά λόγους ἀρχῆς, νά διαμορφωθοῦν τέσσερα ἀναλογικά πρότυπα, στηριζόμενα στά ἀποτελέσματα τῶν τεσσάρων ἐρευνῶν «οἰκογενειακοί προϋπολογισμοί τῶν ὑπαλλήλων» πού διεξήχθησαν βάσει τῶν δεδομένων πού ἦταν διαθέσιμα κατά τίς ἀναφερθεῖσες ἡμερομηνίες. Ὁ συντελεστής πού καθώρισε τό Συμβούλιο μέ τούς κανονισμούς 3084 καί 3087/78 εἶναι τό ἀποτέλεσμα συμβιβασμοῦ, ὁ ὁποῖος περιλαμβάνει τόσο τό μέγεθος τῆς αὐξήσεως πού ἔγινε, ὅσο καί τήν ἡμερομηνία τῆς θέσεως σέ ἰσχύ.

Ὅσον ἀφορᾶ τόν δεύτερο λόγο, δίδοντας γιά πρώτη φορά μέ τήν ἀπάντησή του νομική βάση στό αἴτημα, μέ τό ὁποῖο ζητεῖται νά ληφθεῖ ὑπ' ὄψη τό εἰδικό κόστος ζωῆς στήν ἐπαρχία Varese, ὁ προσφεύγων παραγνωρίζει ὅτι τό ἄρθρο 42, παράγραφος 2, τοῦ κανονισμοῦ διαδικασίας ἀπαγορεύει τήν προβολή νέων ἰσχυρισμῶν κατά τήν διάρκεια τῆς δίκης. Γιά τόν λόγο αὐτό, ἡ Ἐπιτροπή ἀντιπαραθέτει, ἐπικουρικῶς, ὅτι οἱ ἀριθμοί πού προσεκόμισε ὁ προσφεύγων δέν εἶναι καθόλου ἀκριβεῖς. Ὅσον ἀφορᾶ τούς δεῖκτες τιμῶν γιά τήν Ρώμη καί τήν Varese ἀφοροῦν τά ἔτη 1966, 1970 καί 1976 χωρίς νά διευκρινίζεται ἄν

πρόκειται γιά δεῖκτες πού ἀφοροῦν τό ἑκάστοτε ἔτος ἤ γιά τόν μέσο δείκτη τῆς περιόδου πού προηγεῖται τοῦ συγκεκριμένου ἔτους. Ἡ Ἐπιτροπή ἀναφέρεται στούς πίνακες πού συνέταξε ἡ Στατιστική Ὑπηρεσία τήν 1η Ἰουνίου κάθε ἔτους γιά τό κόστος ζωῆς ἀντιστοίχως στίς Βρυξέλλες, στήν Ρώμη καί στήν Varese κατά τήν περίοδο 1970-1981. Ἀπό τούς πίνακες αὐτούς συνάγεται ὅτι μετά ἀπό μικρή αὔξηση στήν Varese κατά τό 1971, τό κόστος ζωῆς εἶχε αὐξηθεῖ περισσότερο στήν Ρώμη κατά τό 1972 καί 1973 καί κατόπιν ἐμειώθη ἐν σχέσει πρός τήν Varese μεταξύ 1974 καί 1979· ἀπό τό 1979 ἡ αὔξηση τοῦ κόστους ζωῆς εἶναι ἐκ νέου μεγαλυτέρα στήν Ρώμη. Ἄν ληφθεῖ ὑπ' ὄψη ἡ ὑπό κρίση περίοδος, ἡ συνολική αὔξηση τοῦ κόστους ζωῆς ἦταν κατά 3,71 % μεγαλυτέρα στήν Varese ἐν σχέσει πρός τήν Ρώμη, δηλαδή κατά μέσο ὅρο 0,33 % ἐτησίως. Ἡ διαφορά εἶναι τόσο ἀσήμαντη, ὥστε ἀρκεῖ νά συνεχισθεῖ μέχρι τόν Ἰούνιο τοῦ 1983 ἡ τάση πού παρατηρεῖται κατά τά δύο τελευταῖα ἔτη — δηλαδή ἡ κατά 1,8 % μεγαλυτέρα αὔξηση τοῦ κόστους ζωῆς στήν Ρώμη — γιά νά ἐπέλθει, μαθηματικῶς, ἰσότης μεταξύ τοῦ κόστους ζωῆς στήν Ρώμη καί στήν Ispra γιά τήν περίοδο ἀπό τοῦ Ἰουνίου 1970 μέχρι Ἰουνίου 1983. Γενικότερα, ἡ Ἐπιτροπή θεωρεῖ ὅτι ἡ ἐξουσία ἐκτιμήσεως πού διαθέτει τό Συμβούλιο, ἐν ὄψει μιᾶς πολυπλόκου οἰκονομικῆς καταστάσεως, τοῦ ἐπιτρέπει νά κρίνει ὅτι ἡ μεταβολή στό κόστος ζωῆς, τῆς τάξεως πού διεπιστώθη στήν προκειμένη περίπτωση, δέν συνιστᾶ «αἰσθητή» μεταβολή κατά τήν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 65, παράγραφος 2, τοῦ κανονισμοῦ.

Ὅσον ἀφορᾶ τόν τρίτο λόγο, ὑπάρχουν δύο δυνατότητες. Ἤ γίνεται δεκτός ὁ πρῶτος λόγος καί συνεπῶς κηρύσσεται ἀνεφάρμοστος ὁ κανονισμός 3087/78 καί στήν περίπτωση αὐτή ὁ τρίτος λόγος καθίσταται ἄνευ ἀντικειμένου, διότι ἐναπόκειται στήν Ἐπιτροπή, ἀφοῦ θεσπισθεῖ νέος κανονισμός πού θά ἐκδοθεῖ πρός ἐκτέλεση τῆς ἀποφάσεως, νά καταβάλει στόν προσφεύγοντα τίς καθυστερούμενες ἀποδοχές πού ἀντιστοιχοῦν στόν νέο συντελεστή ἀναπροσαρμογῆς τόν ἐφαρμοζόμενο γιά τήν περίοδο ἀπό 1ης Ἰανουαρίου 1976 μέχρι τήν 31η Δεκεμβρίου 1977. Ἤ ὁ πρῶτος λόγος θά κηρυχθεῖ ἀθάσιμος καί θά ἐπιβεβαιωθεῖ ἡ νομιμότης τοῦ κανονισμοῦ 3087/78: στήν περίπτωση αὐτή εἶναι αὐτονόητο ὅτι ἡ ἐφαρμογή ἑνός κανονισμοῦ, τοῦ ὁποίου ἔχει ἀναγνωρισθεῖ ἡ νομιμότης ἤ τό γεγονός ὅτι ἔγινε πρόταση θεσπίσεως τοῦ κανονισμοῦ αὐτοῦ στό Συμβούλιο, δέν συνιστᾶ παράνομη πράξη καταλογιστέα στήν Ἐπιτροπή. Στήν πραγματικότητα, δέν ἀπεδείχθη ἡ ὕπαρξη αἰτιώδους συναφείας μεταξύ τῆς ἐν λόγω παρανόμου συμπεριφορᾶς καί τῆς ἐπικαλουμένης ζημίας, δεδομένου ὅτι οἱ ἐκπρόσωποι τοῦ προσωπικοῦ ἀπεδέχθησαν ὡς χρονικό σημεῖο ἐνάρξεως ἰσχύος τοῦ νέου συντελεστοῦ ἀναπροσαρμογῆς τήν 1η Ἰουλίου 1977 καί δεδομένου ὅτι ὁ πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Μονίμων Ἀντιπροσώπων τούς ἐπληροφόρησε ὅτι, κατ' αὐτόν, μιά τροποποιημένη πρόταση μέ τήν ὁποία θά καθορίζεται ὡς ἡμερομηνία ἐνάρξεως ἰσχύος ἡ 1η Ἰουλίου 1977 δέν εἶχε καμμία δυνατότητα νά γίνει δεκτή. Τέλος, δέν ἐναπόκειται βεβαίως στήν Ἐπιτροπή νά ἀσκήσει προσφυγή κατά τοῦ Συμβουλίου ἐπειδή ὁ κανονισμός 3087/78 εἶναι παράνομος. Εἶναι ἐξ ἄλλου ἀδιανόητο νά ἀσκήσει ἡ Ἐπιτροπή προσφυγή ἀμφισβητώντας τήν νομιμότητα κανονισμοῦ, ὁ ὁποῖος εἶναι σύμφωνος πρός τήν πρόταση πού ὑπεβλήθη πρός θέσπισή του.

Ἐν σχέσει πρός τόν τέταρτο λόγο, ἡ Ἐπιτροπή ἀναφέρεται στά ἐπιχειρήματα πού προέβαλε πρός ἀντίκρουση τοῦ προηγουμένου λόγου. Ὅσον ἀφορᾶ τό πεδίον ἐφαρμογῆς τοῦ καθήκοντος ἀρωγῆς, μέ τήν ἀπόφαση ἐπί τῆς ὑποθέσεως 178/80 Bellardi-Ricci (Συλλογή 1981, σ. 3187) τό Δικα-

στήριο έδέχθη ὅτι «ἀρκεῖ νά τονισθεῖ ὅτι ἡ διάταξη (ἄρθρο 24 τοῦ κανονισμοῦ) ἀφορᾶ τήν ὑπεράσπιση τῶν ὑπαλλήλων ἐκ μέρους τοῦ ὀργάνου κατά πράξεων τρίτων καί ὄχι κατά πράξεων τοῦ ἰδίου ὀργάνου, ὁ ἔλεγχος τῶν ὁποίων διέπεται ἀπό ἄλλες διατάξεις τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως τῶν ὑπαλλήλων». Ἐξ ἄλλου, τά ἄρθρα 64 καί 65 τοῦ κανονισμοῦ ἐπιτρέπουν ἐν προκειμένῳ τόν ἔλεγχο τῆς νομιμότητος τῆς ἀναφερθείσης προτάσεως χωρίς νά παρίσταται ἀνάγκη προσφυγῆς στήν ἔννοια τοῦ καθήκοντος ἀρωγῆς.

IV — Προφορική διαδικασία

Κατά τήν συνεδρίαση τῆς 15ης Ἰουλίου 1982, οἱ διάδικοι ἀνέπτυξαν προφορικά τίς παρατηρήσεις τους.

Ὁ γενικός εἰσαγγελεύς ἀνέπτυξε τίς προτάσεις του κατά τήν συνεδρίαση τῆς 30ῆς Σεπτεμβρίου 1982.

Σκεπτικό

1 Μέ δικόγραφο πού κατέθεσε στήν γραμματεία τοῦ Δικαστηρίου, στίς 11 Ὀκτωβρίου 1979, ὁ Battaglia, μόνιμος ὑπάλληλος τῆς Ἐπιτροπῆς, ὑπηρετῶν στό Κοινό Κέντρο Ἐρευνῶν τῆς Ispra Ἰταλίας, ἤσκησε, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 91 τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως τῶν ὑπαλλήλων (ἑφ' ἑξῆς: κανονισμός ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως), προσφυγή μέ τήν ὁποία ζητεῖ νά ἀναγνωρισθεῖ ὅτι δέν δύναται νά ἔχει ἐφαρμογή ἐπ' αὐτοῦ ὁ κανονισμός 3087/78 τοῦ Συμβουλίου, τῆς 21ης Δεκεμβρίου 1978, περί προσαρμογῆς τοῦ συντελεστοῦ ἀναπροσαρμογῆς, πού ἐφαρμόζεται ἐπί τῶν ἀποδοχῶν καί συντάξεων τῶν μονίμων καί μή μονίμων ὑπαλλήλων τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων πού ὑπηρετοῦν ἤ διαμένουν στήν Ἰταλία (JO L 369, σ. 10).

2 Μέχρι τό τέλος τοῦ 1978, ὁ κανονισμός ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως ὥριζε ὅτι οἱ ἀποδοχές τοῦ ὑπαλλήλου ἐκφράζονται σέ βελγικά φράγκα καί ἐφαρμόζεται ἐπ' αὐτῶν συντελεστής ἀναπροσαρμογῆς ὑψηλότερος, κατώτερος ἤ ἴσος πρός τό 100, ἀνάλογα μέ τίς συνθῆκες ζωῆς στούς διαφόρους τόπους ὑπηρεσίας.

3 Ἀπό τό 1975, οἱ ὑπάλληλοι πού ὑπηρέτουν στό Κοινό Κέντρο Ἐρευνῶν τῆς Ispra παρεπονοῦντο στήν Ἐπιτροπή ὅτι τό κόστος ζωῆς στήν Ἰταλία εἶχε αὐξηθεῖ αἰσθητά καί γιά τόν λόγο αὐτό ἐζήτησαν ἀναθεώρηση τοῦ συντελεστοῦ ἀναπροσαρμογῆς γιά τήν Ἰταλία. Παρεπονοῦντο εἰδικότερα ὅτι, κατ' αὐτούς, τό κόστος ζωῆς στήν ἐπαρχία Varese ἦταν ὑψηλότερο ἀπό ἐκεῖνο τῆς Ρώμης καί ἐζήτουν ἐπιμόνως νά ληφθεῖ ὑπ' ὄψη ἡ διαφορά αὐτή γιά τόν καθορισμό τοῦ ἐφαρμοστέου ἐπί τῶν ἀποδοχῶν τους συντελεστοῦ ἀναπροσαρμογῆς.

4 Κατά τά ἔτη 1976, 1977 καί 1978 ἔγιναν τεχνικῆς φύσεως διαβουλεύσεις μεταξύ τῶν ἐκπροσώπων τοῦ προσωπικοῦ, τῆς Ἐπιτροπῆς καί τοῦ Συμβουλίου, χωρίς ὅμως νά ἐπιτευχθεῖ συμφωνία οὔτε ὡς πρός τήν τροποποίηση τοῦ συντελεστοῦ ἀναπροσαρμογῆς οὔτε ὡς πρός τήν ἡμερομηνία ἀπό τήν ὁποία ἐπρόκειτο νά ἀρχίσει ἡ ἐφαρμογή τοῦ νέου συντελεστοῦ. Ἐν τῷ μεταξύ, μέ διαδοχικούς κανονισμούς, τό Συμβούλιο ὥρισε ἀπό 1ης Ἰανουαρίου 1976 σέ 176,6 τόν συντελεστή ἀναπροσαρμογῆς γιά τήν Ἰταλία ἔναντι 157,8 γιά τό Βέλγιο, ἀπό 1ης Ἰουλίου 1976 σέ 189,3 ἔναντι 157,8 γιά τό Βέλγιο, ἀπό 1ης Ἰανουαρίου 1977 σέ 120 ἔναντι 100 γιά τό Βέλγιο, ἀπό 1ης Ἰανουαρίου 1977 σέ 132,1 ἔναντι 104,5 γιά τό Βέλγιο καί ἀπό 1ης Ἰουλίου 1977 σέ 130,2 ἔναντι 100 γιά τό Βέλγιο. Οἱ περισσότεροι ἀπό τούς ἐν λόγω κανονισμούς εἶχαν ἕξι μηνῶν περίπου ἀναδρομική ἰσχύ.

5 Στίς 26 Ἰουνίου 1978, τό Συμβούλιο ἐξέδωσε τόν κανονισμό 1461/78 (JO L 176, σ. 1), μέ τόν ὁποῖο ὁ συντελεστής ἀναπροσαρμογῆς γιά τήν Ἰταλία καθορίσθη σέ 137,6 ἔναντι 102,3 γιά τό Βέλγιο. Στίς αἰτιολογικές σκέψεις τοῦ κανονισμοῦ αὐτοῦ διευκρινίζεται ὅτι «ἀπόφαση ἐπί τῆς προτάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς σχετικά μέ τήν διόρθωση τῶν συντελεστῶν ἀναπροσαρμογῆς γιά τρεῖς χῶρες ὑπηρεσίας θά ληφθεῖ μόνο βάσει μελέτης πού ἀνέλαβε νά καταρτίσει ἡ Ἐπιτροπή».

6 Στίς 10 Νοεμβρίου 1978, μετά νέα ἔρευνα πού διενήργησε ἡ Στατιστική Ὑπηρεσία τῶν Κοινοτήτων καί συζητήσεις μεταξύ τῆς Ἐπιτροπῆς καί τοῦ Συμβουλίου, ἡ Ἐπιτροπή ὑπέβαλε πρόταση στό Συμβούλιο κατά τήν ὁποία ὁ συντελεστής ἀναπροσαρμογῆς γιά τήν Ἰταλία ἔπρεπε νά καθορισθεῖ ἀναδρομικῶς ἀπό 1ης Ἰανουαρίου 1978 σέ 146,4 ἔναντι 102,3 γιά τό Βέλγιο. Τήν πρόταση αὐτή ἀκολούθησε ἡ ἔκδοση ἀπό τό Συμβούλιο τοῦ κανονισμοῦ 3087/78 τῆς 21ης Δεκεμβρίου 1978 (JO L 369, σ. 10). Τήν ἴδια ἡμέρα, τό Συμβούλιο ἐξέδωσε τόν κανονισμό 3084/78 (JO L 369, σ. 1), περί καθορισμοῦ τοῦ συντελεστοῦ ἀναπροσαρμογῆς γιά τήν Ἰταλία σέ 146,8 ἔναντι 100 γιά τό Βέλγιο ἀπό 1ης Ἰουλίου 1978.

7 Τό ἐνδιαφερόμενο προσωπικό ἐπέκρινε τόν κανονισμό 3087/78, ἐπειδή ὁ τελευταῖος καθώρισε συντελεστή ἀναπροσαρμογῆς σέ ὕψος γιά τό ὁποῖο δέν ἐλήφθη ὑπ' ὄψη τό κόστος ζωῆς στήν Varese καί ἡ ἀναδρομική ἰσχύς ἄρχιζε μόνον ἀπό 1ης Ἰανουαρίου 1978.

8 Τόν Ἰανουάριο 1979, ἡ Ἐπιτροπή προέβη στήν ἐξόφληση τῶν καθυστερουμένων ἀποδοχῶν, ὅπως προέκυπταν ἀπό τούς κανονισμούς 3087/78 καί 3084/78.

9 Μέ δύο ἐνστάσεις πού ὑπέβαλε στήν Ἐπιτροπή στίς 26 Μαρτίου καί στίς 6 Ἀπριλίου 1979 δυνάμει τοῦ ἄρθρου 90, παράγραφος 2, τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως, ὁ προσφεύγων ἐζήτησε ἀπό τήν Ἐπιτροπή νά λάβει τά κατάλληλα μέτρα, ὥστε νά ἀντισταθμίσει τήν ἀπώλεια τῆς ἀγοραστικῆς του δυνάμεως γιά τά ἔτη 1976 καί 1977.

10 Μέ ἐγκύκλιο τῆς 12ης Ἰουλίου 1979, ἡ Ἐπιτροπή ἀπέρριψε τίς ἐν λόγω ἐνστάσεις.

11 Κατόπιν αὐτοῦ, ὁ προσφεύγων ἤσκησε τήν παροῦσα προσφυγή, μέ τήν ὁποία ζητεῖ: τήν ἀκύρωση τῆς ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς περί διακανονισμοῦ τῶν καθυστερουμένων ποσῶν τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσφεύγοντος μέ τήν ὁποία τά περιώρισε μόνον ἀπό 1ης Ἰανουαρίου 1978 καί χωρίς νά λαμβάνει ὑπ' ὄψη τό εἰδικό κόστος ζωῆς στήν ἐπαρχία Varese· νά ἀναγνωρισθεῖ ὅτι δέν δύναται νά ἔχει ἐφαρμογή ὁ κανονισμός 3087/78 ἐπί τοῦ προσφεύγοντος στόν βαθμό πού περιορίζει τήν ἀναδρομική ἰσχύ του στήν 1η Ἰανουαρίου 1978 καί νά ὑποχρεωθεῖ ἡ Ἐπιτροπή νά καταβάλει στόν προσφεύγοντα ὡς ἀποζημίωση, ἐντόκως, ποσό ὑπολογιζόμενο ὡς ἄν ἴσχυε ἀπό 1ης Ἰανουαρίου 1976 ὁ συντελεστής ἀναπροσαρμογῆς πού ἐφαρμόζεται τώρα.

Ἐπί τοῦ παραδεκτοῦ

12 Ἡ Ἐπιτροπή ἰσχυρίζεται ὅτι ἡ προσφυγή εἶναι ἀπαράδεκτη διότι ἡ ἐκκαθάριση τῶν καθυστερουμένων ποσῶν πού ἔγινε τόν Ἰανουάριο 1979 ἦταν βεβαιωτική τῶν μηνιαίων ἐκκαθαρίσεων ἀποδοχῶν πού ἔγιναν κατά τά ἔτη 1976 καί 1977 καί κατά συνέπεια δέν ἀποτελεῖ πράξη δυναμένη νά προσβληθεῖ αὐτοτελῶς, δεδομένου μάλιστα ὅτι δέν ὑπεβλήθη ἐμπροθέσμως ἔνσταση κατά τῶν ἐκκαθαρίσεων ἀποδοχῶν γιά τά ἐν λόγω ἔτη.

13 Ἐν ὄψει τῶν περιστατικῶν τῆς παρούσης ὑποθέσεως, ἡ ἔνσταση τῆς Ἐπιτροπῆς δέν δύναται νά γίνει δεκτή. Πράγματι, μολονότι πρέπει νά διαφυλαχθεῖ ἡ ἐφαρμογή τῆς διατάξεως τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως πού προβλέπει προηγουμένη ὑποβολή διοικητικῆς ἐνστάσεως ἐντός σχετικά βραχείας προθεσμίας, πρέπει νά ληφθεῖ ὑπ' ὄψη ὅτι, λόγω τοῦ γεγονότος ὅτι ἀπό πολλούς μῆνες διεξήγοντο συνομιλίες μεταξύ τοῦ Συμβουλίου, τῆς Ἐπιτροπῆς καί τῶν ἀντιπροσωπευτικῶν τοῦ προσωπικοῦ ὀργανώσεων, ὁ προσφεύγων ἠδύνατο εὐλόγως

νά ἀναμένει τήν ἔκβαση τῶν συνομιλιῶν αὐτῶν, προτοῦ ἀρχίσει νά ἀνησυχεῖ γιά τό ἐνδεχομένως ἀρνητικό ἀποτέλεσμά τους ἐπί τῶν ἀποδοχῶν του. Συγκεκριμένα, οἱ κανονισμοί τοῦ Συμβουλίου περί προσαρμογῆς τῶν συντελεστῶν ἀναπροσαρμογῆς ἐκδίδονται μέ κάποια καθυστέρηση καί συνεπῶς ἔχουν συνήθως ἀναδρομική ἰσχύ, χωρίς πάντως νά εἶναι δυνατό νά προβλεφθεῖ ἡ διάρκειά της. Τό ἴδιο τό Συμβούλιο ἄλλωστε, μέ τίς αἰτιολογικές σκέψεις τοῦ κανονισμοῦ 1461/78, ἀνεγνώρισε ὅτι ἡ προσαρμογή τοῦ συντελεστοῦ ἀναπροσαρμογῆς, πού προβλέπει ὁ ἐν λόγω κανονισμός γιά τρεῖς χῶρες ὑπηρεσίας, δέν ἔχει ὁριστικό χαρακτήρα.

14 Συνέπεια ἐνδεχομένης ἀποδοχῆς τῆς ἀπόψεως τῆς Ἐπιτροπῆς θά ἦταν ὅτι ὁ ὑπάλληλος, πού θεωρεῖ ὅτι βλάπτεται ἀπό τήν καθυστέρηση τοῦ Συμβουλίου νά προσαρμόσει τόν συντελεστή ἀναπροσαρμογῆς, θά ἔπρεπε ὄχι μόνο νά ὑποβάλει σειρά ἐνστάσεων πού θά ἐκάλυπταν πιθανῶς πολλά ἔτη, ἀλλ' ἐπί πλέον νά ἀσκήσει καί σειρά προσφυγῶν ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου, ἄλλως θά ἐξέπιπτε τοῦ οἰκείου δικαιώματος. Ἡ ἄποψη αὐτή δύναται νά γίνει δεκτή. Οἱ περιστάσεις τῆς ὑποθέσεως 15/73 (Kortner, Recueil 1974, σ. 177), στήν ὁποία ἡ Ἐπιτροπή στηρίζει τήν ἄποψή της, σέ καμία περίπτωση δέν ὁμοιάζουν μέ τίς περιστάσεις τῆς παρούσης ὑποθέσεως.

15 Ὡς πρός τήν δεύτερη ἔνσταση πού προέβαλε ἡ Ἐπιτροπή γιά τό αἴτημα ἀποζημιώσεως, ἀρκεῖ ἡ διαπίστωση ὅτι τό παραδεκτό τοῦ αἰτήματος περί ἀκυρώσεως συνεπάγεται καί τό παραδεκτό τοῦ πρώτου, ὅταν πρόκειται, ὅπως ἐν προκειμένω, γιά αἰτήματα πού συνδέονται στενά μεταξύ τους.

16 Ἑπομένως, ἡ προσφυγή εἶναι παραδεκτή.

Ἐπί τῆς οὐσίας

17 Ὅσον ἀφορᾶ τό ζήτημα τοῦ συντελεστοῦ ἀναπροσαρμογῆς πού ἐφαρμόζεται στούς ὑπαλλήλους πού ὑπηρετοῦν στήν Ispra, ὁ προσφεύγων ἐπιδιώκει δύο σκοπούς: Πρῶτον, νά ἐπιτύχει τήν ἀναθεώρηση τοῦ ὕψους τοῦ συντελεστοῦ ἀναπροσαρμογῆς, ὁ ὁποῖος κατ' αὐτόν πρέπει νά ὑπολογίζεται μέ βάση τό κόστος ζωῆς, στόν τόπο ἀκριβῶς ὅπου ὑπηρετεῖ ὁ ὑπάλληλος, στήν συγκεκριμένη δηλαδή περίπτωση στήν ἐπαρχία Varese, καί ὄχι αὐτομάτως στήν πρωτεύουσα τῆς ἀντίστοιχης χώρας. Συγκεκριμένα, στήν παροῦσα ὑπόθεση ὁ προσφεύγων

ὑποστηρίζει ὅτι τό κόστος ζωῆς στήν ἐπαρχία Varese ἦταν αἰσθητά ὑψηλότερο ἐκείνου τῆς Ρώμης κατά τά ἔτη 1976 μέχρι 1978. Δεύτερον, ὁ προσφεύγων ζητεῖ ὅπως ὁ συντελεστής ἀναπροσαρμογῆς γιά τήν Ἰταλία, ὁ ὁποῖος καθωρίσθη σέ 146,4 μέ τόν κανονισμό 3087/78, νά ἐφαρμοσθεῖ ἀναδρομικῶς ἀπό 1ης Ἰανουαρίου 1976.

18 Ὁ προσφεύγων ἀμφισβητεῖ τά καθυστερούμενα ποσά τῶν ἀποδοχῶν του πού ἐξωφλήθησαν σύμφωνα μέ τόν κανονισμό 3087/78, ὁ ὁποῖος κατ' αὐτόν παραβιάζει τά ἄρθρα 64 καί 65 τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως πού ἀφοροῦν τόν συντελεστή ἀναπροσαρμογῆς, τό ἄρθρο 24 τοῦ κανονισμοῦ περί τοῦ καθήκοντος ἀρωγῆς τῆς Ἐπιτροπῆς ἔναντι τῶν ὑπαλλήλων της, τήν ἀρχή περί ἀπαγορεύσεως τῶν δυσμενῶν διακρίσεων καί τούς κανόνες πού ἐπιβάλλουν τήν τήρηση οὐσιωδῶν τύπων.

19 Κατ' ἀρχάς, ὁ προσφεύγων ἀναπτύσσει τό σημεῖο πού ἀφορᾶ τόν κανονισμό 3087/78, ὁ ὁποῖος παραβιάζει τό ἄρθρο 64 τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως κατά τοῦτο: ὅτι οἱ ἔρευνες τῆς Στατιστικῆς Ὑπηρεσίας τῶν Κοινοτήτων, πού ἀποσκοποῦν στόν καθορισμό τοῦ συντελεστοῦ ἀναπροσαρμογῆς, διενεργήθησαν ἐν ἀναφορᾷ πρός τίς συνθῆκες ζωῆς στήν πρωτεύουσα καί ὄχι στόν τόπο ὑπηρεσίας πού εἶναι ἡ ἐπαρχία Varese.

20 Πρέπει νά σημειωθεῖ ὅτι στό παρελθόν τό Συμβούλιο ἑρμήνευσε τό ἄρθρο 64 τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως ὑπό τήν ἔννοια ὅτι τοῦτο δέν ὥριζε κατ' ἀνάγκη ὡς τόπο ὑπηρεσίας τήν πρωτεύουσα τῆς χώρας ὑπηρεσίας, ἀλλά τόν κατά περίπτωση ἀκριβή τόπο ὑπηρεσίας. Ἔτσι, οἱ κανονισμοί 1/67/ΕΚΑΧ, 988/67/ΕΟΚ καί 9/67/ΕΚΑΕ τοῦ Συμβουλίου, τῆς 12ης Δεκεμβρίου 1967, προέβλεψαν δύο συντελεστές τόσο γιά τήν Γαλλία (130,5 % γιά τό Παρίσι καί ὁρισμένα διοικητικά διαμερίσματα καί 122,5 % γιά τήν ὑπόλοιπη χώρα), ὅσο καί γιά τήν Ἰταλία (114 % γιά τήν Ispra καί 114,5 % γιά τήν ὑπόλοιπη χώρα). Μόνο μεταγενέστερα τό Συμβούλιο ἀπεφάσισε νά χρησιμοποιήσει ἕνα μόνο συντελεστή γιά κάθε κράτος μέλος.

21 Στήν πραγματικότητα, τό νέο αὐτό σύστημα εὐνοεῖ, στίς περισσότερες περιπτώσεις, τούς ὑπαλλήλους πού δέν διαμένουν στήν πρωτεύουσα, δεδομένου ὅτι τό κόστος ζωῆς σ' αὐτή εἶναι γενικά ὑψηλότερο σέ σχέση μέ τήν ἐπαρχία. Φαίνεται ὅμως ὅτι δέν συμβαίνει αὐτό στήν συγκεκριμένη περίπτωση τῆς Ἰταλίας, ὅπου τόσο ἡ ἔρευνα τῆς Στατιστικῆς Ὑπηρεσίας ὅσο καί τά στοιχεῖα πού διέθεσε τό Ἰταλικό Ἰνστιτοῦτο Στατιστικῆς ἀποδεικνύουν ὅτι τό κόστος ζωῆς στήν Varese εἶναι ὑψηλότερο ἀπό ἐκεῖνο τῆς Ρώμης.

22 Συγκεκριμένα, ὅπως προκύπτει ἀπό τούς ἴδιους τούς ἀριθμούς πού ἀνεκοίνωσε ἡ Ἐπιτροπή, μέ βάση τά ἀποτελέσματα τῆς ἔρευνας πού διενήργησε ἡ Στατιστική

Ὑπηρεσία στήν Varese τόν Μάιο 1976, ὑπολογίζοντας 230 εἴδη ἐξόδων (μέ ἐξαίρεση τά ἐνοίκια, τήν θέρμανση καί τό ἠλεκτρικό ρεῦμα πού ἀπετέλεσαν ἀντικείμενο νεώτερης ἔρευνας), τό κόστος ζωῆς στήν ἐν λόγω ἐπαρχία ἦταν 7,66 % ὑψηλότερο ἀπό ὅ,τι στήν Ρώμη. Μετά τόν συνυπολογισμό τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ἔρευνας σχετικά μέ τά ἐνοίκια, πού διενεργήθη στήν Varese, ἡ διαφορά ἐμειώθη μέχρι 2,76, γεγονός πού ἐξακολουθεῖ νά ἀποτελεῖ αἰσθητή μεταβολή κατά τό ἄρθρο 65, παράγραφος 2, τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως. Ἐξ ἄλλου, ὅπως προκύπτει ἀπό τήν αἰτιολογία τῆς προτάσεώς της, πού κατέληξε στόν κανονισμό 3087/78, ἡ Ἐπιτροπή εἶχε καί ἡ ἴδια ἀμφιβολίες ὡς πρός τό κατά πόσον ἦταν βάσιμη ἡ ἀποκλειστική ἀναφορά στό κόστος ζωῆς τῆς Ρώμης, διατυπώνοντας ὅτι «ἡ χρησιμοποίηση ἑνός μόνο συντελεστοῦ ἀναπροσαρμογῆς ἀνά χώρα ὑπηρεσίας, δηλαδή ἐκείνου τῆς πρωτεύουσας, θέτει τούς ὑπαλλήλους πού ὑπηρετοῦν στήν Ispra σέ κάπως εἰδική κατάσταση: ὅπως προκύπτει ἀπό τά διαθέσιμα στατιστικά στοιχεῖα, ἡ ἐξέλιξη τοῦ κόστους ζωῆς στήν Ρώμη ὑπῆρξε βραδύτερη ἀπό τήν διαπιστωθεῖσα στήν περιοχή Varese. Ἀπό τά ἀνωτέρω εἶναι δυνατή ἡ συναγωγή τοῦ συμπεράσματος ὅτι τό ἐπίπεδο τῶν τιμῶν στήν Ρώμη εἶναι σήμερα κατώτερο τοῦ τῆς Varese. Τό φαινόμενο αὐτό εἶναι σπανιότερο στά λοιπά ἐννέα κράτη μέλη. Συνεπῶς, θά ἠδύνατο νά ἐπινοηθεῖ μιά εἰδική ἔρευνα τιμῶν Ispra ἐν ὄψει τῆς μεγάλης συγκεντρώσεως ὑπαλλήλων στήν ἐν λόγω περιοχή. Ἡ Ἐπιτροπή πάντως ἔκρινε ὅτι εἶναι προτιμότερο νά μή καινοτομήσει ἐπί τοῦ θέματος καί νά μή ἀποστεῖ ἀπό τήν ἀπόφαση τοῦ Συμβουλίου τοῦ 1968, ἡ ὁποία ἀναφέρεται ρητῶς στούς δεῖκτες τιμῶν τῆς πρωτεύουσας».

23 Ὑπό τίς περιστάσεις αὐτές, καί γιά νά τηρηθεῖ ὁ κανόνας τοῦ ἄρθρου 64 τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως, σύμφωνα μέ τόν ὁποῖο πρέπει νά λαμβάνονται ὑπ' ὄψη οἱ συνθῆκες ζωῆς στούς διαφόρους «τόπους ὑπηρεσίας», ἡ ἔκφραση αὐτή πρέπει νά νοηθεῖ ὅτι ἀναφέρεται ὄχι μόνο στίς πρωτεύουσες τῶν κρατῶν μελῶν, ἀλλά καί στούς ἀκριβεῖς τόπους ὅπου ἀσκεῖ τήν δραστηριότητά του ἕνας ἀρκετά σημαντικός ἀριθμός μονίμων καί μή μονίμων ὑπαλλήλων τῶν Κοινοτήτων.

24 Ὡς ἐκ τούτου, στά κοινοτικά ὄργανα ἐναπόκειται νά καθορίσουν διαφορετικούς συντελεστές ἀναπροσαρμογῆς σέ περιπτώσεις κατά τίς ὁποῖες τό κόστος ζωῆς σέ κάποιο τόπο ὑπηρεσίας ὑπόκειται σέ διακυμάνσεις μεγαλύτερες ἀπό τίς σημειούμενες στήν πρωτεύουσα τοῦ ἐν λόγω κράτους. Κατά συνέπεια, ὁ λόγος πού ἐπικαλεῖται ὁ προσφεύγων σχετικά μέ τόν ὑπολογισμό τοῦ συντελεστοῦ ἀναπροσαρμογῆς πού ἐφαρμόζεται στίς ἀποδοχές του, μέ βάση τό κόστος ζωῆς στήν ἐπαρχία Varese, πρέπει νά θεωρηθεῖ ὡς βάσιμος.

25 Ὡς πρός τό ζήτημα τῆς ἀναδρομικῆς ἰσχύος τοῦ κανονισμοῦ 3087/78, ὁ προσφεύγων ὑποστηρίζει ὅτι ἔπρεπε νά ἀρχίσει νά ἐφαρμόζεται ἀπό 1ης Ἰανουαρίου 1976, ἀφοῦ ἀπό τό ἔτος αὐτό ἐσημειώθησαν αἰσθητές αὐξήσεις τοῦ κόστους ζωῆς.

26 Πράγματι, ὅπως προκύπτει ἀπό τίς ἐκθέσεις τῆς Στατιστικῆς Ὑπηρεσίας, τῆς 17ης καί 29ης Ἰουνίου 1976 καί ἀπό τό ὑπόμνημά της τῆς 17ης Αὐγούστου 1976, κατά τό 1976, τό κόστος ζωῆς τόσο στήν Ρώμη ὅσο καί — σέ μεγαλύτερο βαθμό — στήν Varese ἐσημείωσε διακυμάνσεις ἄνω τοῦ 2 % σέ σχέση μέ τίς Βρυξέλλες.

27 Ἐπ' αὐτοῦ, ἡ Ἐπιτροπή ἀφήνει νά ἐννοηθεῖ ὅτι τό ἄρθρο 65, παράγραφος 2, τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως, σύμφωνα μέ τό ὁποῖο «σέ περίπτωση αἰσθητῆς μεταβολῆς τοῦ κόστους ζωῆς τό Συμβούλιο ἀποφασίζει, ἐντός προθεσμίας 2 μηνῶν κατ' ἀνώτατο ὅριο, μέτρα γιά τήν προσαρμογή τῶν συντελεστῶν ἀναπροσαρμογῆς καί κατά περίπτωση γιά τά ἀναδρομικά τους ἀποτελέσματα» πρέπει νά θεωρηθεῖ ὅτι παρέχει διακριτική εὐχέρεια στό Συμβούλιο νά ἀποφασίζει γιά τήν ἀναδρομικότητα ἤ μή τῶν μέτρων προσαρμογῆς τῶν συντελεστῶν ἀναπροσαρμογῆς.

28 Ἡ ἄποψη αὐτή δέν δύναται νά γίνει δεκτή. Πράγματι, ἡ διατύπωση τοῦ ἄρθρου 65, παράγραφος 2, ἀποκλείει οἱαδήποτε ἑρμηνεία σύμφωνα μέ τήν ὁποία τό Συμβούλιο δέν ὑποχρεοῦται νά προσαρμόσει ἐντός δύο μηνῶν τούς συντελεστές ἀναπροσαρμογῆς μετά ἀπό κάθε αἰσθητή μεταβολή τοῦ κόστους ζωῆς. Πρέπει νά ὑπομνησθεῖ ὅτι, μέ τήν ἀπόφασή του τῆς 6ης Ὀκτωβρίου 1982 (Ἐπιτροπή κατά Συμβουλίου, 59/81, πού δέν ἔχει ἀκόμη δημοσιευθεῖ στήν Συλλογή), τό Δικαστήριο ἔκρινε ὅτι ἡ σχετική ἐξουσία πού διαθέτει τό Συμβούλιο συνίσταται στό νά διαπιστώνει ἄν ὑφίσταται ἤ ὄχι αἰσθητή ἄνοδος τοῦ κόστους ζωῆς καί σέ καταφατική περίπτωση νά συνάγει ἐξ αὐτῆς τίς συνέπειες. Οἱαδήποτε ἄλλη ἑρμηνεία εἶναι ἀντίθετη πρός τόν σκοπό τῆς ἐπιδίκου διατάξεως, ὁ ὁποῖος συνίσταται στό νά ἐξασφαλίζει τήν διατήρηση ἴσης ἀγοραστικῆς δυνάμεως γιά ὅλους τούς ὑπαλλήλους, ἀνεξαρτήτως τοῦ τόπου ὑπηρεσίας τους.

29 Συνεπῶς, ὁ λόγος αὐτός εἶναι βάσιμος.

30 Ἑπομένως, παρέλκει ἡ ἐξέταση τῶν λοιπῶν λόγων πού προβάλλει ἄλλωστε ἐπικουρικῶς ὁ προσφεύγων.

31 Κατά συνέπεια, πρέπει νά ἀκυρωθοῦν τό ἐκκαθαριστικό σημείωμα ἀποδοχῶν τοῦ προσφεύγοντος γιά τόν Ἰανουάριο 1979, κατά τό μέτρο πού περιορίζεται στήν ἐφαρμογή τοῦ κανονισμοῦ 3087/78 τοῦ Συμβουλίου, τόσο ὅσον ἀφορᾶ τό ὕψος τῆς προσαρμογῆς τοῦ συντελεστοῦ ἀναπροσαρμογῆς, ὅσο καί τήν ἀναδρομική του ἰσχύ καί οἱ ἀποφάσεις μέ τίς ὁποῖες ἀπερρίφθησαν οἱ σχετικές ἐνστάσεις τοῦ προσφεύγοντος. Ὁ κανονισμός 3087/78 δέν ἐφαρμόζεται ὡς πρός τόν προσφεύγοντα κατά τό μέτρο πού δέν λαμβάνει ὑπ' ὄψη τό κόστος ζωῆς στήν Varese καί περιορίζει τήν ἔναρξη τῆς ἀναδρομικῆς ἰσχύος τῆς προσαρμογῆς τοῦ συντελεστοῦ ἀναπροσαρμογῆς στήν 1η Ἰανουαρίου 1978.

32 Δεδομένου ὅτι προβλέπεται νά λάβουν τά ἁρμόδια θεσμικά ὄργανα τά ἀναγκαῖα μέτρα, ὥστε νά συμμορφωθοῦν μέ τήν παροῦσα ἀπόφαση, ἡ ἐξέταση τοῦ αἰτήματος περί ἀποκαταστάσεως τῆς οἰκονομικῆς ζημίας πού ὑπέστη ὁ προσφεύγων ἀναβάλλεται σέ ἡμερομηνία πού θά καθορισθεῖ μεταγενέστερα, ἄν παραστεῖ ἀνάγκη.

33 Ἡ Ἐπιτροπή ὀφείλει νά ὑποβάλει στό Δικαστήριο, πρίν ἀπό τίς 15 Ἰουλίου 1983, ἔκθεση ἐπί τῶν μέτρων πού ἔλαβε πρός ἀποκατάσταση τῆς ζημίας τοῦ προσφεύγοντος, ὁ ὁποῖος θά πρέπει νά εἶναι σέ θέση νά ἀπαντήσει σχετικῶς.

Διά ταῦτα

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρῶτο τμῆμα)

κρίνει καί ἀποφασίζει:

1) Ἀκυρώνει τό ἐκκαθαριστικό σημείωμα ἀποδοχῶν τοῦ προσφεύγοντος γιά τόν μήνα Ἰανουάριο 1979, κατά τό μέτρο πού τό ἐν λόγω σημείωμα περιορίζεται στήν ἐφαρμογή τοῦ κανονισμοῦ 3087/78 τοῦ Συμβουλίου, τόσο ὅσον ἀφορᾶ τό ὕψος τῆς προσαρμογῆς τοῦ συντελεστοῦ ἀναπροσαρμογῆς, ὅσο καί τήν ἀναδρομική ἰσχύ του· ἀκυρώνει ἐπίσης τίς ἀποφάσεις μέ τίς ὁποῖες ἀπερρίφθησαν οἱ ἐνστάσεις τοῦ προσφεύγοντος. Ὁ κανονισμός 3087/78 δέν ἐφαρμόζεται ὡς πρός τόν προσφεύγοντα κατά τό μέτρο πού δέν λαμβάνει ὑπ' ὄψη τό κόστος ζωῆς στήν Varese καί περιορίζει τήν ἔναρξη τῆς ἀναδρομικῆς ἰσχύος τῆς προσαρμογῆς τοῦ συντελεστοῦ ἀναπροσαρμογῆς στήν 1η Ἰανουαρίου 1978.

2) Ἡ Ἐπιτροπή ὀφείλει νά γνωστοποιήσει στό Δικαστήριο, πρίν ἀπό τήν 15η Ἰουλίου 1983, τά μέτρα πού θά λάβει γιά νά συμμορφωθεῖ μέ τήν παροῦσα ἀπόφαση.

3) Ἡ ἐξέταση τοῦ αἰτήματος περί ἀποκαταστάσεως τῆς οἰκονομικῆς ζημίας τοῦ προσφεύγοντος ἀναβάλλεται σέ ἡμερομηνία πού θά καθορισθεῖ μεταγενέστερα, ἄν παραστεῖ ἀνάγκη.

4) Ἐπιφυλάσσεται ὡς πρός τά δικαστικά ἔξοδα.

O'Keeffe Bosco Koopmans

Ἐδημοσιεύθη σέ δημοσία συνεδρίαση στό Λουξεμβούργο στίς 15 Δεκεμβρίου 1982.

Ὁ γραμματεύς
κ.ά.α

J. A. Pompe

Βοηθός γραμματεύς

Ὁ πρόεδρος τοῦ πρώτου τμήματος

A. O'Keeffe

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΩΣ FRANCESCO CAPOTORTI

(6λ. ὑπόθεση 158/79, σ. 4404)